

Návrh fiskální optimalizace rozpočtu obce z hlediska daňových příjmů

Bc. Markéta Imrichová

Diplomová práce
2016

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Markéta Imrlichová**
Osobní číslo: **M13311**
Studijní program: **M6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Finance**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Návrh fiskální optimalizace rozpočtu obce z hlediska daňových příjmů**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Na základě literární rešerše vymazte pojmy týkající se rozpočtové soustavy.
- Charakterizujte strukturu příjmu obcí.

II. Praktická část

- Analyzujte příjmy vybrané obce za zvolené období.
- Na základě analýzy popište dopady legislativních změn na příjmy obce.
- Navrhněte možnosti zlepšení rozpočtu obce z hlediska daňových příjmů.

Závěr

Rozsah diplomové práce: **cca 70 stránek**
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

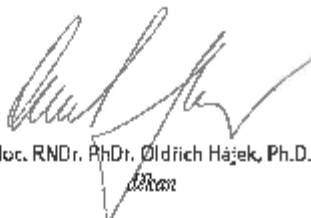
HAMERNÍKOVÁ, B. a A. MAAYTOVÁ. Veřejné finance. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.
GRUBER, Jonathan. Public finance and public policy. New York: Worth Publishers, 2011. 767 s. ISBN 1-4292-1949-1.
PEKOVÁ, J. Hospodaření obcí a rozpočet. Praha: Codex Bohemia, 1997. 289 s. ISBN 80-85963-34-5.
PROVAZNÍKOVÁ, Romana. Financování měst, obcí a regionů. Praha: GRADA Publishing, 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.
ROSEN, Harvey S. a Ted GAYER. Public Finance. New York: McGraw-Hill Higher Education, 2010. 595 s. ISBN 978-0-07-351135-1.
ŠIROKÝ, J. Daňové teorie: s praktickou aplikací. Praha: C.H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Radka Mašková, MBA**

Datum zadání diplomové práce: **15. února 2016**

Termín odevzdání diplomové práce: **18. dubna 2016**

Ve Zlíně dne 15. února 2016

doc. RNDr. PhDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Miloš Král, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdanou diplomovou/bakalářskou práci souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prozeránímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo diplomovou/bakalářskou prací nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s přípuštěním tak licenční smlouvou uzavřenou mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarevý produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhajení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomovou/bakalářskou práci pracoval samostatně a použítou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12.4.2016

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá optimalizací rozpočtu obce Vřesina z hlediska daňových příjmů. Teoretická část je literární rešerší vymezující základní pojmy z hlediska veřejných financí, rozpočtu a rozpočtového určení daní. Praktická část analyzuje vývoj obecních příjmů za vybrané období. Je zde upozorněno na legislativní změny, které měly dopad na vývoj daňových příjmů a jsou zde identifikovány oblasti pro případnou optimalizaci. Na základě analýzy je navrženo několik variant optimalizace obecního rozpočtu s vyčíslením jejich přínosů. Vybraná varianta je v závěru zhodnocena pomocí SWOT analýzy.

Klíčová slova: rozpočet, obec, příjmy, poplatky, daně

ABSTRACT

The thesis deals with optimization of the Vřesina municipality's budget from the perspective of tax revenues. The theoretical part is a literary review defining basic concepts and terms related to public finance, budget and budgetary allocation of taxes. The practical part analyses a progress of municipal revenues during the respective period. It points out the changes in legislation which have a significant impact on tax progress and, moreover, it identifies areas for possible optimization. Based on the analysis, several options for optimization of municipal budget are proposed, with quantification of their benefits. The best option is then evaluated using the SWOT analysis.

Keywords: budget, municipality, revenues, fees, taxes

Ráda bych poděkovala zejména vedoucí mé diplomové práce Ing. Radce Maškové, FCCA, MBA za čas, který mi i přes své vytížení věnovala, za její cenné připomínky a odborné rady. Dále bych chtěla poděkovat paní starostce obce Vřesina Ing. Michaele Roubíčkové Ph.D. za ochotu spolupracovat na této práci a její připomínky k tématu.

OBSAH

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
TEORETICKÁ ČÁST	11
1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	12
1.1 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA	12
1.2 OBEC	13
1.2.1 PŮSOBNOST OBCE.....	13
2 ROZPOČTOVÁ SOUSTAVA	15
2.1 ÚZEMNÍ ROZPOČTY	15
2.1.1 OBECNÍ ROZPOČET.....	16
2.1.2 ROZPOČTOVÝ VÝHLED.....	16
3 STRUKTURA PŘÍJMU OBCÍ	18
3.1 ROZPOČTOVÁ KLASIFIKACE	18
3.2 DRUHOVÉ ČLENĚNÍ PŘÍJMŮ	20
3.2.1 DAŇOVÉ PŘÍJMY.....	20
3.2.2 SDÍLENÉ DANĚ.....	24
3.2.3 POSTUP SPRÁVCE DANĚ PŘI PŘEVÁDĚNÍ PROSTŘEDKŮ.....	27
3.3 MÍSTNÍ POPLATKY	28
3.3.2 NEDAŇOVÉ PŘÍJMY.....	31
3.3.3 KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY.....	31
3.3.4 PŘIJATÉ TRANSFERY.....	32
SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI	33
PRAKTICKÁ ČÁST	35
CHARAKTERISTIKA OBCE VŘESINA	36
4.1 PŘÍJMY OBCE V LETECH 2010-2015	39
4.1.1 DAŇOVÉ PŘÍJMY.....	39
4.1.2 NEDAŇOVÉ PŘÍJMY.....	54
4.1.3 KAPITÁLOVÉ PŘÍJMY.....	56
4.1.4 PŘIJATÉ TRANSFERY.....	56
4.2 HOSPODAŘENÍ OBCE	56
4.3 SHRNUTÍ VÝVOJE OBECNÍCH PŘÍJMŮ	58
5 NÁVRH OPTIMALIZACE ROZPOČTU OBCE	61
ZÁVĚR	72
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	74
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	78
SEZNAM OBRÁZKŮ	79
SEZNAM TABULEK	80
SEZNAM GRAFŮ	81

ÚVOD

Veřejné finance jsou disciplínou, která se neustále vyvíjí. Mohou za to jednak technologie, kdy se stále více uplatňují elektronické informační systémy a systém otevřených dat, jednak je vývoj dán měnícími se zákony. Veřejné finance mají významný dopad na ekonomický, politický a společenský život obyvatel. Efektivní fungování celého systému je proto víc než žádoucí.

Tato práce je zaměřena na problematiku financování obecních rozpočtů. Obce, jakožto základní územní samosprávné celky, mají při své činnosti dbát na rozvoj svého území a potřeby svých občanů. Toho lze dosáhnout jen při zajištění dostatečných finančních zdrojů.

Právě příjmovou částí obecních rozpočtů se zabývá následující práce. V úvodu je nejprve stručně charakterizována teorie týkající se veřejné správy, územní samosprávy a rozpočtové soustavy. Tato část uvádí do problematiky veřejných financí v širších souvislostech a obecně charakterizuje systém rozdělování peněz ve veřejném sektoru. V další části je podrobněji charakterizován rozpočet obce a druhy příjmů, které jej tvoří. Protože práce je zaměřena zejména na daňové příjmy obce, je rozsáhlá část věnována rozpočtovému určení daní, které v České republice determinuje způsob a rozdělování daňových výnosů do místních rozpočtů.

V Části praktické je analyzován rozpočet obce Vřesina se zaměřením na daňové příjmy. Obec nebyla vybrána náhodně. Je to místo, ze kterého pocházím, a proto pro mě byla analýza jejích příjmů zajímavým vzhledem do obecního dění.

Pro účely této práce jsou analyzovány obecní příjmy za období mezi roky 2010 až 2015. Je zde zhodnocen jednak vývoj jednotlivých druhů příjmů v čase, jednak jsou zkoumány aspekty, které měly vliv na případné změny. Podrobněji jsou pak analyzovány dopady novely rozpočtového určení daní z roku 2013. Pro analýzu jsou použita data z obecních výkazů a ze stránek Českého statistického úřadu. Práce v této části nezachycuje veškeré změny z oblasti daňové legislativy, ke kterým došlo za sledované období. Vzhledem k rozsahu práce to ani není možné. Spíše se snaží poukázat na některá významnější opatření a zhodnotit, jak se projevují v příjmech místních samospráv, neboť právě toto hledisko je při projednávání daňových zákonů často opomíjeno.

V návaznosti na výsledky analytické části je v závěru představeno několik situací, navrhu-
jících změny v nastavení systému výběru daní v obci s cílem optimalizovat její rozpočet. U

každé situace je vyčíslen její přínos a je upozorněno na případná rizika, která by zavedení daného opatření mohla doprovázet.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem práce je popsat a zhodnotit nastavení současného systému v obci Vřesina, pomocí něhož může obec ovlivňovat výši příjmů plynoucích do jejího rozpočtu a pokusit se najít takové řešení, které umožní navýšení příjmové části obecního rozpočtu. Jelikož většina příjmů plynoucích do obecního rozpočtu je předem určena aktuálně platnou legislativou, neočekává se, že by případné zjištěné úspory byly významného charakteru. Přesto je zde předpoklad pro nalezení možných úspor.

Cílem teoretické části je na základě české a zahraniční odborné literatury zpracovat rešerši, která poskytne teoretická východiska z oblasti veřejných financí, rozpočtů a daní. Značná část informací v této části se opírá o ústavní zákony České republiky.

Analytická část vychází z úředních informací, jako jsou výroční zprávy, vyhlášky a právní předpisy, ale také z virtuálních dat, která poskytuje na svých stránkách Český statistický úřad a Ministerstvo vnitra. Je využita zejména metoda komparace, pomocí níž je zjišťováno, jak se vyvíjely příjmy v jednotlivých letech a také v závislosti na příjmech státního rozpočtu či rozpočtu jiných obcí. Za velký přínos pro zpracování analytické části považuji aktuální trend zavádění otevřených online dat, což mi usnadnilo dohledávání potřebných údajů.

V praktické části je nejprve opět metodou komparace představena daňová autonomie v České republice a ve vybraných státech Evropské unie. Dále je navrženo několik možných variant optimalizace obecního rozpočtu, u nichž jsou počítány jejich přínosy. Varianta vybraná jako nejlepší řešení je zhodnocena pomocí SWOT analýzy.

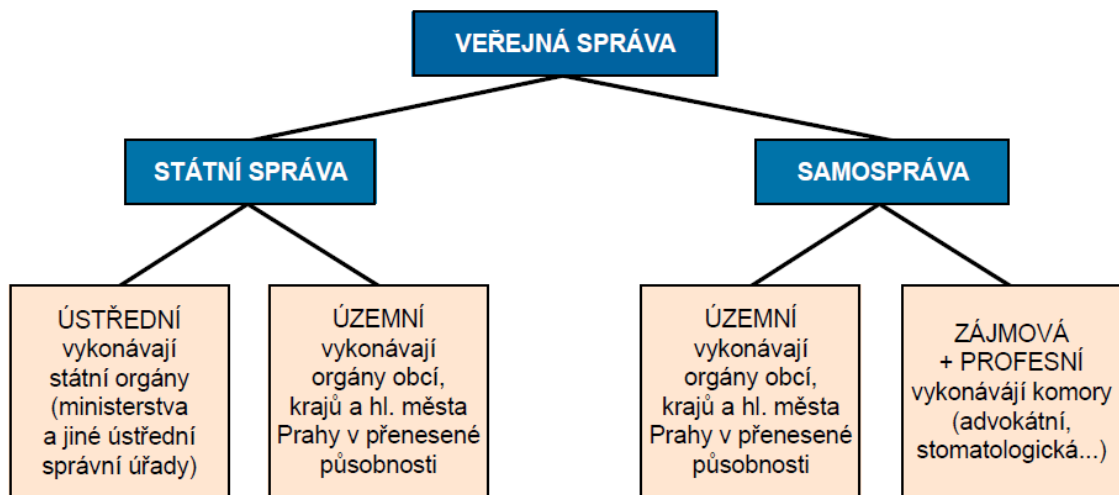
I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÁ SPRÁVA

Veřejná správa je ve státě považována za moc výkonnou. Oproti pojmu státní správa je pojmem širším a zdůrazňuje, že v České republice se správou veřejných věcí nezabývá pouze stát, ale i jiné subjekty, z nichž nejdůležitější jsou územní samosprávné celky. (Jiránek et al., ©2014, s. 9)

Struktura veřejné správy je blíže vysvětlena na obrázku 1 a ve své knize ji popisuje také Provaníková (2015, s. 11). Rozlišuje veřejnou správu vykonávanou státem (státní správa) a správu delegovanou na jiné, nestátní subjekty (samospráva). Pokud státní správu vykonává stát prostřednictvím svých institucí přímo, hovoříme o ústřední státní správě, pokud ji přeneseme na jiné územně samosprávné celky, jedná se o územní státní správu.

Za samosprávu je považována forma veřejné správy, ve které si organizované společenství lidí řeší své záležitosti samostatně a činí rozhodnutí přímo nebo prostřednictvím volených orgánů. Pokud je v rámci samosprávy zastupován zájem určitého území, jedná se o územní samosprávu, pokud je zastupován zájem osob s určitými společnými rysy, jedná se o zájmovou samosprávu.

Obr. 1 *Veřejná správa* (Jiránek et al., ©2014, s. 9)

1.1 Územní samospráva

Úprava územní samosprávy v České republice je zakotvena v Ústavě České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 hlava VII čl. 99), což upozorňuje na skutečnost, jak důležité je toto uspořádání pro stát. Na význam územní samosprávy upozorňuje ve své monografii také Kadeček (2003, s. 14), podle něhož je územní samospráva nezbytnou součástí právního

demokratického státu. Potvrzují to také autoři Rosen a Gayer (2010, s. 536), podle nichž je decentralizovaná správa v některých ohledech mnohem efektivnější než správa centrální.

Obecně označuje územní samospráva prostorově vymezený funkční celek, který je oprávněn samostatně rozhodovat o svých záležitostech. Obce jsou nazývány základními územními samosprávnými celky, kraje pak vyššími samosprávnými celky. Obce i kraje mají dle ústavy právo samostatně rozhodovat, vlastnit majetek a hospodařit podle vlastního rozpočtu.

Provazníková (2015, s. 27) připomíná, že v České republice neplatí pro územní samosprávu nadřízenost a podřízenost. Každý územní samosprávný celek má své samostatné kompetence, do kterých jiný územní celek nemůže zasahovat. V základě jsou tyto kompetence vymezeny v ústavě, podrobně pak v příslušných zákonech.

1.2 Obec

Obce jsou považovány za základní prvek územní samosprávy. Hlavním předpisem, kterým se při svém fungování řídí, je zákon č. 128/2000 Sb. o obcích. Podle tohoto zákona (§2 odst. 1) je obec veřejnoprávní korporace, tedy právnická osoba, která má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Ve smluvních vztazích tedy nemají obce proti druhé straně žádné specifické výhody z titulu, že vykonávají rovněž správu veřejnou.

Hrabalová (2004, s. 134) definuje obce jako nejnižší územní jednotky, ve kterých se občané sdružují a jejichž cílem je starat se o rozvoj území a uspokojovat zájmy a potřeby obyvatelstva. Tento cíl je v zákoně (zákon č. 128/2000) označován jako veřejný zájem a obce jsou povinny snažit se jej naplňovat.

Pod pojmem „obec“ rozumíme nejen obec jako takovou, ale také město, městys a statutární město. Hlavní město Praha se řídí vlastním zákonem a má, stejně jako kraje, svou vlastní právní úpravu. (Jiránek et al., ©2014, s. 8)

1.2.1 Působnost obce

Jak již bylo zmíněno, obce vykonávají dva druhy činností. Pokud se jedná o činnosti, které jim byly svěřeny z moci státní, hovoříme o přenesené působnosti. Pokud obec spravuje samostatně záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů, jedná se o samostatnou působnost obce.

Do samostatné působnosti obce spadají podle zákona o obcích například tyto činnosti:

- hospodaření obce;
- rozpočet a závěrečný účet obce;
- peněžní fondy obce;
- ukládání pokut za správní delikty;
- osobní a věcné výdaje na činnost obecního úřadu a zvláštních orgánů obce;
- vydávání závazných vyhlášek obce a další.

Do samostatné působnosti obce smí stát zasahovat jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem (tzv. zásada minimalizace zásahu státu do územní samosprávy). (Jiránek et al., ©2014, s. 9)

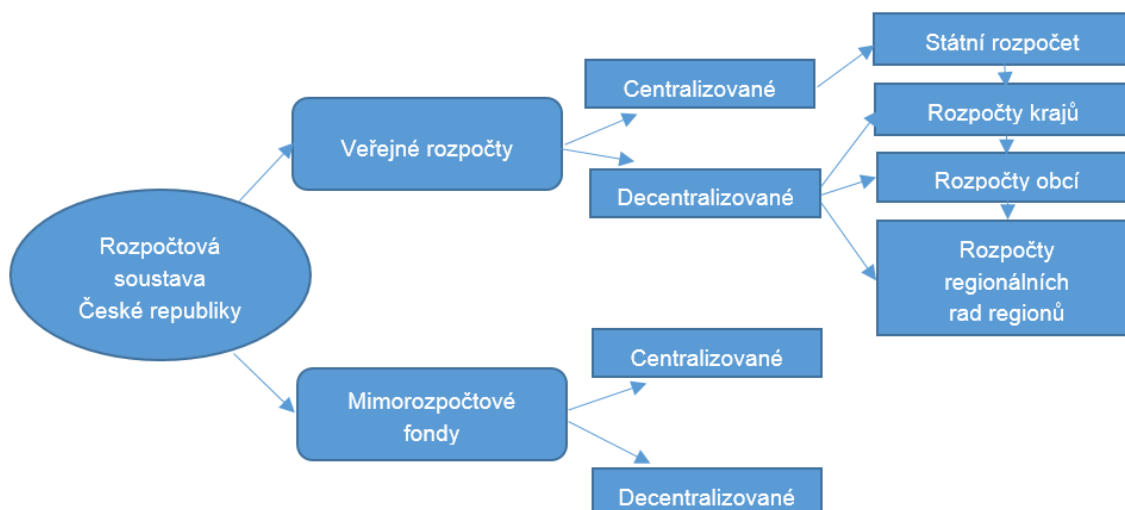
Obce s přenesenou působností se od sebe odlišují rozsahem výkonu státní správy. Základní rozsah přenesené působnosti vykonávají všechny obce. Obce s širším rozsahem přenesené působnosti vykonávají státní správu i pro obce spadající do jejich správního obvodu. Takovou správou může být například správa matričního nebo stavebního úřadu. Za plnění úkolů v přenesené působnosti náleží obcím i krajům příspěvek ze státního rozpočtu. (Provažníková, 2015, s. 27-28)

2 ROZPOČTOVÁ SOUSTAVA

Rozpočtová soustava je považována za hlavní objekt zájmu veřejných financí, neboť znázorňuje peněžní vztahy, které veřejné finance tvoří. Struktura rozpočtové soustavy odpovídá struktuře vlády a veřejné správy. Čím členitější je veřejná vláda a veřejná správa, tím složitější je struktura rozpočtové soustavy (Gruber, 2011, s. 12). Soustava peněžních fondů je členěna na veřejné rozpočty, mimorozpočtové fondy a rozpočty veřejnoprávních (vládních) neziskových organizací. (Peková, 2011, s. 95)

Rozpočty mohou být tvořeny centrálně státem (centralizované rozpočty), nebo může být jejich tvorba plně v kompetenci územních samosprávných celků (decentralizované rozpočty). I v případě decentralizovaných rozpočtů však nelze opomíjet vzájemné vazby celé soustavy. Proto je například v souvislosti s obecním rozpočtem důležitá také příprava a projednávání rozpočtu státního nebo rozpočtu kraje (Jiránek et al., ©2014, s. 37). Blíže znázorňuje strukturu rozpočtové soustavy obrázek 2.

Rozpočtovou soustavu je možné vnímat ve třech úrovních. První tvoří soustava peněžních fondů (články rozpočtové soustavy). Druhou úroveň tvoří struktura a vztahy mezi těmito fondy. Třetí úroveň tvoří orgány a instituce, které se starají o tvorbu, rozdělování, použití a kontrolu hospodaření peněžních fondů.

Obr. 2 Rozpočtová soustava ČR (Peková, 2011, s. 95, vlastní zpracování)

2.1 Územní rozpočty

Rozpočty představují dokumenty s výrazným politickým dopadem. Na jedné straně zobrazují rozsah finančních zdrojů, které má obec nebo kraj k dispozici, na straně druhé míru

naplnění volebních slibů. Nejpočetnější skupina veřejných rozpočtů je tvořena územními rozpočty. Dělí se na

- rozpočty měst a obcí;
- rozpočty krajů.

2.1.1 Obecní rozpočet

Obecní rozpočet lze definovat jako základní nástroj finančního hospodaření, jímž se řídí financování všech obecních činností. Hlavními vodítky při sestavování obecního rozpočtu jsou zákon č. 128/2000 Sb. o obcích, a speciálně zákony č.250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (tzv. malá rozpočtová pravidla) a zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

Rozpočet dává do souladu plánované příjmy a výdaje. Zjednodušeně lze obecní hospodaření zapsat rovnicí

$$F_1 + P - V = F_2,$$

kde F_1 je stav peněžních prostředků v rozpočtu na počátku rozpočtového období, P jsou příjmy, V představuje výdaje a F_2 je stav peněžních prostředků v rozpočtu na konci rozpočtového období. (Provazníková, 2015, s. 51)

Rozpočet obce (kraje) se zpravidla sestavuje ve dvou rovinách, a to běžný a kapitálový rozpočet. Běžný (někdy označován také jako provozní) rozpočet je bilancí běžných, zpravidla se opakujících příjmů a výdajů vztahujících se k danému rozpočtovému roku. Kapitálový rozpočet můžeme označit jako dlouhodobý. Zachycuje řádově větší příjmy a výdaje, které se vztahují často k jednorázovým projektům.

Kromě příjmů a výdajů obsahuje rozpočet také část financování. V té jsou zahrnuty peněžní operace, při kterých si obec půjčuje peníze (např. bankovní úvěry, výnosy z emise vlastních komunálních dluhopisů) a operace, při kterých obec půjčené peníze zase vrací. Zachycují se zde také operace zaznamenávající změnu stavu na peněžních bankovních účtech obce. (Jiránek et al., ©2014, s. 38)

2.1.2 Rozpočtový výhled

Povinnost sestavovat rozpočtový výhled mají územní samosprávné celky v České republice od roku 2001. Zákon o rozpočtových pravidlech §3 odst. 2 jej definuje jako pomocný nástroj územního samosprávného celku sloužícímu pro střednědobé finanční plánování

rozvoje jeho hospodářství. Je sestavován na základě uzavřených vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. (Hameríková, Maaytová, 2007, s. 233-235)

Zákon neukládá, jak podrobně musí být rozpočtový výhled členěn. Řada menších obcí jej proto sestavuje jen ve zjednodušené formě a vykazuje základní souhrnné ukazatele, jimiž jsou:

- celkové příjmy;
- celkové výdaje;
- celkové pohledávky;
- celkové závazky.

Zákon rovněž neukládá, který orgán obce rozpočtový výhled projednává. Je tedy na zastupitelstvu obce, aby určilo orgán, který bude mít výhled na starost. Následně sestavený obecní rozpočet pak podle zákona vychází z rozpočtového výhledu (zákon č. 250/2000 Sb. §4 odst. 3). Není však striktně vázán údaji, které si obec do svého rozpočtového výhledu schválila. Podle Provazníkové (2015, s. 67) jsou hlavními přínosy rozpočtového výhledu:

- výrazné zkvalitnění řízení hospodářství;
- stabilní finanční situace (nehrozí přeúvěrování);
- rychlá orientace ve finančních možnostech (i pro nově zvolené zastupitelstvo);
- usnadnění projednávání úvěrů s peněžními ústavy a s fondy o mimořádné a účelové dotace.

3 STRUKTURA PŘÍJMU OBCÍ

Příjmy obcí a územních rozpočtů jsou upraveny zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (dále také „zákon o rozpočtových pravidlech“). Struktura příjmů obecních rozpočtů a poměr mezi vlastními a dotačními příjmy je ovlivněna systémem veřejné správy, tzn. nakolik obec vykonává činnosti spadající do samostatné působnosti a nakolik vykonává činnosti v přenesené působnosti.

Podle §7 zákona o rozpočtových pravidlech jsou příjmy rozpočtu obce tvořeny zejména:

1. příjmy z vlastního majetku a majetkových práv;
2. příjmy z výsledku vlastní činnosti;
3. příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila;
4. příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonu státní správy, k nimž je obec pověřena podle zvláštních zákonů, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů, pokud není dále stanoveno jinak;
5. výnosy z místních poplatků podle zvláštního zákona;
6. výnosy daní nebo podíly na nich podle zvláštního zákona;
7. dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů;
8. dotace z rozpočtu kraje;
9. prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, například z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce;
10. přijaté peněžité dary a příspěvky;
11. jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce.

3.1 Rozpočtová klasifikace

Aby byla zajištěna porovnatelnost příjmů a výdajů jak mezi různými obdobími, tak mezi rozpočty stejné úrovně navzájem, existuje jednotné členění příjmů a výdajů, které je pro všechny rozpočty místních samospráv závazné. Toto členění se nazývá rozpočtová klasifikace neboli rozpočtová skladba. Jedná se o číselník, který vydává Ministerstvo financí a je upraven vyhláškou č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě.

Rozpočtová klasifikace pracuje s příjmy a výdaji jako s peněžními operacemi, to znamená, že zaznamenává příjmy (inkasa) a výdaje (platby) z bankovních účtů zřízených u peněžních ústavů. Příjmy a výdaje učiněné na pokladnu se promítnou do rozpočtové skladby až tehdy, když dojde k jejich zúčtování s příslušným bankovním účtem. Je třeba pamatovat na to, že rozpočtová klasifikace se nevztahuje na peněžní operace, které nemají charakter veřejných prostředků. Jedná se například o operace podnikatelské, operace na účtech cizích prostředků apod. (Peková, 2015, s. 100)

Podle §1a vyhlášky č. 323/2002 Sb. jsou v rozpočtové skladbě členěny příjmy a výdaje územních rozpočtů dle následujících hledisek:

1. Odpovědnostní

Toto členění je jinak nazýváno také kapitolní nebo organizační. Vztahuje se ke státnímu rozpočtu, který se člení na 42 kapitol. Pro územní samosprávné celky je toto členění nepovinné.

2. Druhové

Druhové členění představuje základní členění peněžních operací, které rozlišuje mezi operacemi příjmovými, výdajovými a tzv. financováním, přičemž je podstatný **druh plnění** dané operace. Rozpočtová skladba je v tomto ohledu velmi podrobná a jejím cílem je podchytit všechny příjmy a výdaje co možná nejpřesněji. Pro lepší přehlednost je používán čtyřmístný číselný kód. Rozlišuje třídy – jednomístný kód; seskupení položek – dvoumístný kód; podseskupení položek – třímístný kód; jednotlivé položky – čtyřmístný kód.

3. Odvětvové

Odvětvové hledisko třídění představuje rozdělení hospodářství České republiky do šesti skupin (zemědělství a lesní hospodářství, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, služby pro obyvatelstvo, sociální věci a politika zaměstnanosti, bezpečnost státu a právní ochrana, všeobecná veřejná správa). **Vychází z účelu**, na které se vynakládají finanční prostředky z rozpočtu v souvislosti se zajišťováním potřeb. Obdobně jako druhové členění i odvětvové používá čtyřmístný číselný kód. Ten rozlišuje skupiny – jednomístný kód; oddíly – dvoumístný kód; pododdíly – třímístný kód; paragrafy – čtyřmístný kód.

4. Konsolidační

Konsolidace je jednou z hlavních podmínek možnosti aplikace rozpočtové skladby. Umožňuje vyloučení duplicit v rozpočtu vznikajících na základě interních převodů prostředků

(například mezi jednotlivými fondy nebo účty). Stupněm konsolidace se rozumí okruh veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů, mezi nimiž převody probíhají (na úrovni organizace, na úrovni kraje apod.) V konsolidačním třídění jsou základním prvkem záznamové jednotky.

5. Zdrojové

Zdrojové třídění se skládá z třídění **podkladového** (podkladem je u příjmů skutečnost, zda je umožněn výdaj nad schválený rozpočet a z jakého právního důvodu a u výdajů oprávnění, na základě kterých organizační složka státu výdaje provádí), **prostorového** (rozlišuje zdroj příjmů nebo výdajů v tuzemsku nebo v zahraničí) a **nástrojového** (nástroje představují jednotlivé fondy, programy a projekty EU a jednotlivé mezinárodní smlouvy o finančních mechanismech, případně jednotlivá místa odjinud ze zahraničí a jejich analytiky). (Peterová, 2014, s. 72-73)

3.2 Druhové členění příjmů

Členění příjmů dle druhového hlediska představuje základní způsob zatřídění. Proto je v následující kapitole rozebráno podrobněji. Provazníková (2015, s. 104) definuje příjmy podle druhového členění jako nenávratně inkasované prostředky připsané na bankovní účet, opětované i neopětované, z domácí ekonomiky i ze zahraničí, včetně přijatých darů a dotací a přijaté splátky půjček za účelem rozpočtové politiky. Nezahrnují však ta inkasa, která představují vypůjčené finanční prostředky (úvěry, příjmy z emise vlastních dluhopisů), a přijaté splátky půjček.

Příjmové operace se třídí do čtyř tříd:

- daňové příjmy;
- nedaňové příjmy;
- kapitálové příjmy;
- přijaté dotace.

3.2.1 Daňové příjmy

Daň může být podle Širokého (2008, s. 8) definována jako „povinná, zákonem stanovená částka, která odčerpává na nenávratném principu část nominálního důchodu ekonomickému subjektu. Představuje transfer finančních prostředků od soukromého k veřejnému sektoru.“

Příjmy daňového charakteru tvoří více než polovinu celkových obecních příjmů, a proto jsou nejvýznamnějším zdrojem obcí v České republice (viz Tab. 3). Ve většině případů však obce nemohou přímo ovlivňovat jejich výši. Způsob výpočtu daně, sazby daně a případné osvobození je stanoveno v zákonech s celostátní platností. Daňové příjmy získávají obce z daní svěřených a sdílených. Základní principy výpočtu daní, které tvoří příjmy obecních rozpočtů, jsou popsány dále. (Peková, 1997, s. 158)

3.2.2 Svěřené daně

Jako daně svěřené se označují daně, jejichž výnos plyne do rozpočtu té obce, na jejímž území byl tento výnos vybrán. V České republice plyne přímo do rozpočtu obce

- 30% z výnosu záloh na daň a samotné daně z příjmů z podnikání u fyzických osob, které mají na území dané obce bydliště;
- 100% výnosu daně z příjmů právnických osob z daně placené obcemi;
- 100% výnosu daně z nemovitých věcí, které se nachází na území dané obce.

Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmu fyzických osob upravuje zákon č. 586/1992 Sb. (dále také „Zákon o daních z příjmů“). Poplatníkem daně je každá fyzická osoba, která má na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržuje. Pokud zde osoba nemá trvalé bydliště, ani zde obvykle nepobývá, vztahuje se daňová povinnost pouze na příjmy ze zdrojů na území České republiky.

V zákoně o daních z příjmů jsou vyjmenovány peněžní i nepeněžní příjmy, které podléhají dani. Patří sem:

- příjmy ze závislé činnosti (§6) – obecně příjmy, které poskytuje zaměstnavatel svým zaměstnancům (mimo ty, které se nezahrnují do základu daně, jsou vyňaty ze zdanění nebo osvobozeny);
- příjmy ze samostatné činnosti (§7) – příjmy z podnikání a podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku;
- příjmy z kapitálového majetku (§8) – úroky, dividendy a jiné kapitálové výnosy daněné srážkovou daní;
- příjmy z nájmu (§9);
- ostatní příjmy (§10) – příjmy z příležitostných činností (např. výhry v loteriích, příležitostný nájem).

Příjmy dle jednotlivých paragrafů představují dílčí základy daně. Zákon č.586/1992 pak popisuje další postup pro výpočet výsledné daně. Obecně se daň z příjmů u fyzických osob získá jako souhrn dílčích základů daně, který se poníží o nezdánitelné části a odčitatelné položky. Do základu daně se nezahrnují příjmy osvobozené od daně a příjmy, které jsou zdaněny zvláštní sazbou daně ze samostatného základu daně. Ponížený základ daně je dále násoben patnáctiprocentní daňovou sazbou a snížen o slevy na dani a daňová zvýhodnění.

Daň z příjmu je placena zálohově. Výše záloh a frekvence jejich placení se odvíjí od poslední známé daňové povinnosti. Ne všichni poplatníci daně příjmu jsou povinni zálohy platit. Tato povinnost se nevztahuje například na poplatníky, jejichž poslední známá daňová povinnost nepřesáhla 30000 Kč nebo na obce a kraje.

Pro příjmy obecních rozpočtů je rozlišovaná daň z příjmů vybíraná srážkou, daň z příjmů ze samostatné činnosti (z podnikání) a daň z příjmů ze závislé činnosti (viz také dále Sdílené daně).

Daň z příjmu právnických osob

Daň z příjmů právnických osob je rovněž upravena v zákoně č. 586/1992 Sb. o dani z příjmů v jeho druhé části. Poplatníkem této daně jsou právnické osoby se sídlem nebo vedením na území ČR. Právnické osoby se sídlem v zahraničí, které ale mají na území České republiky stálou provozovnu, daní v tuzemsku pouze příjmy, které jim plynou z této provozovny.

Zjednodušeně jsou předmětem daně příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s vlastním majetkem. V zákoně o dani z příjmů je však množství výjimek, které konkrétní příjmy upravují a dále jsou zde uvedeny příjmy, které jsou od daně úplně osvobozeny. Jednu z výjimek tvoří také příjmy, které zahrnují do svého přiznání územně samosprávné celky. Jelikož nejsou založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, zahrnují do svých zdanitelných příjmů například příjmy z reklam a z nájemného, naopak vyloučí příjmy z poplatků.

Základem daně je rozdíl mezi výnosy a náklady. Výsledek hospodaření se pak zvyšuje o částky neoprávněně zkracující příjmy a snižuje o částky, o které byly příjmy nesprávně navýšeny. Z upraveného a zaokrouhleného základu daně se vypočítá daňová povinnost násobením daňovou sazbou 19% (v případě investičního fondu 5% a u samostatného základu daně 15%).

Zdaňovacím obdobím může být rok kalendářní, hospodářský, účetní období (pokud je delší než 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců) a období od rozhodného dne fúze nebo rozdělení obchodní korporace nebo převodu jmění na člena právnické osoby do konce kalendářního nebo hospodářského roku.

Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí se platí ze staveb a pozemků. Jedná se o jedinou daň, u níž může obec částečně ovlivňovat její výši. Vyměřuje se za zdaňovací období dopředu, a to vždy podle stavu k 1. lednu. Zákon o dani z nemovitých věcí umožňuje zastupitelstvům obcí použít tři typy koeficientů, kterými se sazba daně upravuje:

- Velikostní koeficient – je přiřazen podle počtu obyvatel (viz Obr. 3). Zastupitelstvo obce jej může závaznou vyhláškou zvýšit o jednu kategorii, nebo snížit o jednu až tři kategorie.

Tab. 1 *Velikostní koeficient* (Jiránek et. al., ©2014, s. 42)

Koeficient je přiřazen jednotlivým obcím podle počtu obyvatel takto:			
1,0	v obcích	do 1 000 obyvatel	
1,4	v obcích	nad 1 000 obyvatel	do 6 000 obyvatel
1,6	v obcích	nad 6 000 obyvatel	do 10 000 obyvatel
2,0	v obcích	nad 10 000 obyvatel	do 25 000 obyvatel
2,5	v obcích	nad 25 000 obyvatel	do 50 000 obyvatel
3,5	v obcích	nad 50 000 obyvatel	a ve Františkových Lázních, Luhačovicích, Mariánských Lázních a Poděbradech
4,5	v Praze		(maximální zvýšení na hodnotu 5)

- Vnitřní koeficient – může navýšit sazbu daně z ostatních staveb kromě bytových domů, ale včetně samostatných nebytových prostor. Je stanoven ve výši 1,5 a obec se může pouze rozhodnout, zda ho zavede nebo nikoliv. Jeho výši ale měnit nemůže. Pro rekreační stavby v národních pracích platí koeficient 2.
- Místní koeficient – jde o koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5, jímž se násobí celková daňová povinnost poplatníka. Tomuto koeficientu nepodléhá orná půda, pozemky chmelnic, vinic a zahrad. (Jiránek et. al., ©2014, s. 42)

Výsledná daň se získá vynásobením sazby daně (dle zákona o dani z nemovitých věcí č. 338/1992 Sb.) výměrou nemovitosti, koeficientem platným pro danou obec a místním koeficientem.

3.2.3 Sdílené daně

Sdílené daně jsou takové, jejichž celostátní hrubý výnos se dělí mezi stát, kraje a obce. Dle §2 zákona č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení (dále také „zákon o rozpočtovém určení“) se celostátním hrubým výnosem daně rozumí peněžní prostředky vybrané v průběhu rozpočtového roku správcem daně, snížené o vrácené prostředky. Do celostátního hrubého výnosu daně se nezahrnují částky vybrané na pokutách a částky použité na úhradu nákladů daňového řízení.

Distribuce daňového výnosu jednotlivým obcím je řešena ve dvou krocích. V prvním se stanoví procentní podíl, který obcím náleží z celostátního hrubého výnosu, ve druhém kroku dochází k přepočtu celkového obecního podílu mezi jednotlivé obce.

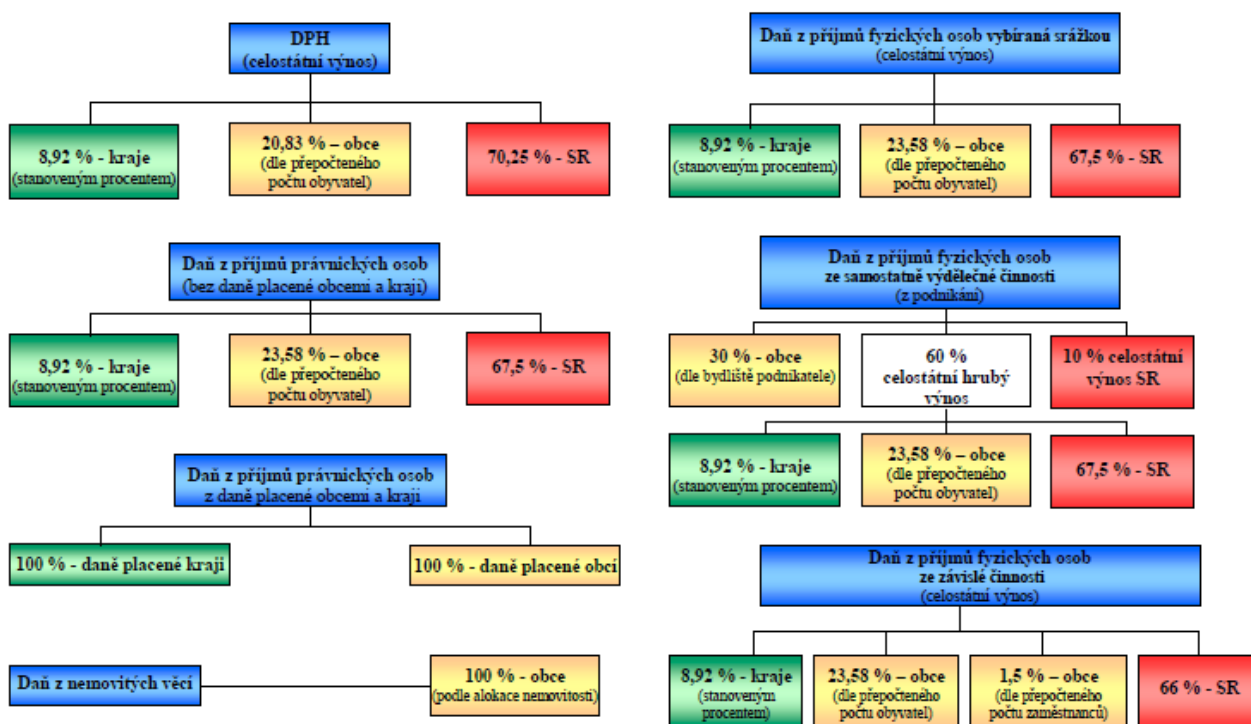
Podíl z celostátního hrubého výnosu

Konkrétní podíl na jednotlivých sdílených daních je stanoven rozpočtovým určením. Jeho cílem je rozvrhnout daňové příjmy tak, aby státní rozpočet a rozpočty územních samosprávných celků byly relativně vyvážené.

Pro rok 2016 jsou u obecních rozpočtů platná následující procenta:

- podíl na 20,83 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty;
- podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daní z příjmů, kterými jsou
 - daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti,
 - daň z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - daň z příjmů fyzických osob,
 - daň z příjmů právnických osob včetně daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby;
- podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti rozdělený dle přepočteného počtu zaměstnanců (viz Obr. 3)

Schéma rozpočtového určení daní od 1. 1. 2016

Obr. 3 Rozpočtové určení daní 2016 (MFČRa, ©2013-2016)

Daň z přidané hodnoty (dále také „DPH“)

Výnos daně z přidané hodnoty tvoří stabilní příjem jak státního, tak obecního rozpočtu. Tato daň je upravena zákonem č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty (dále také „zákon o DPH“). Platí se z hodnoty prodeje postupně na všech stupních procesu výroby a obchodu, avšak plátcí daně mají současně nárok na odpočet daně, kterou zaplatili v nakoupeném zboží či službách. Její celková výše je tedy stejná, jako by byla placena jednorázově z ceny konečného výrobku. (Široký, 2008, s. 180)

V zákoně o dani z přidané hodnoty jsou jako předmět daně označovány následující plnění (zjednodušeně):

- dodání zboží za úplatu osobou povinnou k dani s místem plnění v tuzemsku;
- poskytování služby za úplatu osobou povinnou k dani s místem plnění v tuzemsku;
- pořízení zboží z jiného členského státu EU;
- pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou nepovinnou k dani (jedná se o výjimku, kdy DPH osloví i osoby nepovinné k dani);
- dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.

Osobou povinnou k dani je dle zákona fyzická i právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomické činnosti, pokud zákon o DPH nestanoví jinak. Platné sazby pro rok 2016 jsou – základní 21%, první snížená 15% a druhá snížená 10%.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc, v případě, že se jedná o spolehlivého plátce, jehož obrat za předcházející kalendářní rok nepřesáhl 10 000 000 Kč, může být zdaňovacím obdobím i kalendářní čtvrtletí. Daň je splatná vždy k 25. dni následujícího měsíce. Pokud tento den vychází na víkend nebo svátek, posunuje se termín na nejbližší pracovní den.

Podíl pro jednotlivé obce

Podle zákona o rozpočtovém určení daní se konkrétní procento, kterým se obce (s výjimkou Prahy, Plzně, Ostravy a Brna) podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní, se vypočte jako součet:

- poměru započtené výměry katastrálních území obce k celkové výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,03; započtenou výměrou se rozumí maximálně 10 ha na každého obyvatele;
- poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,10;
- poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,07;
- poměru násobku postupných přechodů vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů, k součtu násobků postupných přechodů vypočteného za ostatní obce vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem 0,8. Tato hodnota se dále násobí celkovým procentem, kterým se na části celostátního hrubého výnosu sdílených daní podílejí ostatní obce. Koeficienty platné pro rok 2016 jsou uvedeny v tabulce 2.

Tab. 2 *Tabulka postupných přechodů* (Zákon č. 243/2000 Sb., vlastní zpracování)

Obce s počtem obyvatel od-do	Koeficient postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0-50	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
51-2000	1,0700	50 + 1,0700 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 2000

2001-30000	1,1523	$2136,5 + 1,1523 \times \text{počet obyvatel z počtu obyvatel přesahujících 2000}$
30001-více	1,3663	$34400,9 + 1,3663 \times \text{počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30000}$

Vypočtený podíl pro každou jednotlivou obec zveřejňuje Ministerstvo financí vyhláškou vydanou každoročně s účinností od 1. září, a to na základě dat poskytnutých dalšími státními úřady.

3.2.4 Postup správce daně při převádění prostředků

Daňové příjmy jsou převáděny jednotlivým územním rozpočtům nejméně jedenkrát měsíčně, je-li částka určená k převodu vyšší než 500 Kč. Při každém převodu se nově vypočítá celkový nárok obcí a krajů a odečte se od něj částka, která již byla do rozpočtů územních samospráv vyplacena.

Při převodu nároků obcí z celostátního hrubého výnosu sdílených daní je vždy nejprve porovnána momentální výše celostátního hrubého výnosu daně a částka celostátního hrubého výnosu daně, ze které byl naposledy vypočítáván nárok obcí a krajů. Pokud v době od posledně provedených převodů došlo k nárůstu celostátního hrubého výnosu daně, vypočtou se (podle zákonem daných pravidel) z přírůstku celostátního hrubého výnosu daně nároky jednotlivých obcí a krajů a neprodleně jsou převáděny do jejich rozpočtů.

Jestliže je však sumární stav na příjmových účtech nižší než naposledy sdělená částka (tedy přírůstek je záporný), nelze žádné prostředky převést. K tomuto stavu dochází v těch případech, kdy objem vratek daní a nadměrných odpočtů (u DPH) převyšuje objem vybrané daně. Pokud k této situaci v průběhu roku u některého typu daně dojde, může k dalšímu převodu dojít až v okamžiku, kdy celkový stav celostátního hrubého výnosu na této dani převyšuje částku, ze které naposledy vznikl nárok obcí a krajů. V praxi tento stav nastává zejména u daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání (v období duben, květen a červenec, srpen) a u daně z příjmů právnických osob (v období duben, květen a červenec, srpen).

V období od ledna do srpna kalendářního roku jsou převody realizovány dle koeficientů publikovaných ve vyhlášce MF účinné zpravidla od 1. září předchozího kalendářního roku. V převodech realizovaných v polovině září kalendářního roku, se převody daňových příjmů zúčtují s celkovými částkami převedenými obcím a krajům od počátku roku, a to pod-

le koeficientů publikovaných v nové vyhlášce MF účinné zpravidla od 1. září kalendářního roku. (Zákon č. 243/2000Sb.)

3.3 Místní poplatky

Poplatky jsou rovněž zařazeny mezi daňové příjmy. Jsou upraveny zákonem č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích. Rozhodování o jejich zavedení patří do samostatné působnosti obce. Obec je zavádí obecně závaznou vyhláškou. Představují nejen příjem obecního rozpočtu, ale plní rovněž funkci regulační. (Peková, 1997, s. 156-158)

U každého poplatku jsou stanoveny základní náležitosti – poplatník, základ poplatku, předmět poplatku, maximální sazby, osvobození od placení, slevy, splatnost a sankce. Ty může obec obecně závaznou vyhláškou částečně upravovat podle svého rozhodnutí.

Poplatek ze psů

Je jedním z tradičních poplatků. Poplatníkem je v tomto případě fyzická nebo i právnická osoba, která je držitelem psa a má v obci trvalý pobyt. V tomto ohledu tedy není rozhodující, zda se majitel psa v obci skutečně vyskytuje. Rozhodující je místo trvalého pobytu.

Poplatek se vybírá u psů starších tří měsíců. Od poplatku jsou osvobozeny osoby nevidomé, bezmocné a osoby s těžkým zdravotním postižením, které jsou držiteli průkazu ZTP, osoby provádějící výcvik psů určených k doprovodu těchto osob, osoby provozující útulek zřízený obcí nebo osoby mající povinnost vlastnit psa na základě zákona (např. zákona o myslivosti).

Maximální výše poplatku je 1500 Kč za rok. U vlastníků psa – poživatelů invalidního, starobního nebo vdovského důchodu který je jejich jediným zdrojem příjmu anebo poživatelů sirotčího důchodu - činí sazba daně maximálně 200 Kč ročně. U druhého a každého dalšího psa může obec horní hranici zvýšit až o 50%. V případě držení psa po dobu kratší než 12 měsíců se platí poplatek v poměrné výši, která odpovídá počtu započatých kalendářních měsíců.

Při výběru tohoto poplatku je třeba zvážit, zda administrativní náklady spojené s výběrem tohoto poplatku nepřevýší jeho přínosy do rozpočtu. Často je obtížné sledovat, zda všichni poplatníci skutečně zaplatili. Obecně závaznou vyhláškou je možné pro účely kontroly stanovit povinnost označovat psy evidenční známkou. Není však již v kompetenci obce nařídít, aby pes známku nosil, neboť v tomto případě nejde o neplnění poplatkové povinnosti. (Jiránek et al., ©2014, s. 43)

Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt

Poplatníkem je fyzická osoba, která přechodně a za úplatu pobývá v lázeňských místech a v místech soustředěného turistického ruchu za účelem léčení nebo rekreace, pokud neprokáže jiný důvod svého pobytu. Sazba poplatku může činit až 15 Kč za každý započatý den pobytu. Obec ale může stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou. Poplatek vybírá ten, kdo ubytování poskytuje. (Peterová, 2014, s.100)

Poplatek za zvláštní užívání veřejného prostranství

Veřejné prostranství definuje §34 zákona č. 128/2000 o obcích jako prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání (náměstí, ulice, parky apod.). Tato místa, která poplatku podléhají, musí být stanovena v obecní vyhlášce. Maximální výše poplatku je 10 Kč za každý započatý den. Poplatníkem může být fyzická i právnická osoba. (Jiránek et al., ©2014, s. 44)

Poplatek ze vstupného

Vstupným pro účely zákona o místních poplatcích rozumí peněžitá částka, kterou účastník akce zaplatí za to, že se jí může zúčastnit. Tato částka se neplatí v případě akcí pořádaných na charitativní a veřejně prospěšné účely. Maximální výše tohoto poplatku může být 20% z ceny vstupného snížené o daň z přidané hodnoty. (Jiránek et al., ©2014, s. 44)

Poplatek z ubytovací kapacity

Tento poplatek souvisí s cestovním ruchem. Vybírá se v obcích a městech, ve kterých jsou umístěna zařízení sloužící k přechodnému ubytování za úplatu. Výše poplatku je maximálně 6 Kč za každé využití lůžko a den. I tento poplatek, stejně jako rekreační, může být vybírán na paušální bázi. Vybírá jej poskytovatel ubytování. (Jiránek et al., ©2014, s. 44)

Poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst

Za vjezd do některých, zejména historických, částí měst lze vybírat poplatek ve výši až 20 Kč za den. Tento poplatek může být rovněž stanoven paušální částkou. Poplatek neplatí fyzické osoby které mají trvalý pobyt nebo vlastní nemovitosti ve vybraném místě, osoby jim blízké, manželé těchto osob a jejich děti, osoby, které ve vybraném místě užívají nemovitost ke své hospodářské činnosti a osoby, které jsou držiteli průkazu ZTP a jejich průvodci. (Peterová, 2014, s. 102)

Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu

Tento poplatek představuje nejvýznamnější přírůstek obecního rozpočtu. Obdobný poplatek může být vybírán i podle zákona o odpadech. Tyto poplatky však nemůžou být vybírány současně.

Poplatníkem je osoba, která má v obci trvalý pobyt, cizinci zdržující se na území obce trvale déle než tři měsíce nebo osoby, které v obci vlastní stavbu sloužící k individuální rekreaci, ve které není hlášena k trvalému pobytu žádná fyzická osoba.

Maximální výše poplatku je 250 Kč za osobu za rok plus částka stanovená na základě skutečných nákladů obce předchozího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu, která může dosahovat až 750 Kč na osobu. (Peková, 2014, s. 102)

Poplatek za zhodnocení stavebního pozemku tím, že se může připojit na obci vybudovaný vodovod nebo kanalizace

Způsob stanovení tohoto poplatku je nejsložitější, proto není v praxi často využíván. Poplatníkem je vlastník stavebního pozemku zhodnoceného možností připojit na něj obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace (po 1. lednu 2012). Sazba za metr čtvereční nesmí přesáhnout celkový rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení a ceny pozemku s touto možností. Tento poplatek se vybírá zpravidla jednorázově. (Jiránek et al., ©2014, s. 45)

3.3.1 Správní poplatky

Do daňových příjmů obcí jsou započítávány také správní poplatky. Jejich výběr a vymáhání je v kompetenci správního úřadu, který je příslušný k provedení daného úkonu. Úkony, které podléhají zpoplatnění, a platná sazba jsou přesně definovány v příloze zákona č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích. Ten představuje základní právní předpis pro správu poplatků.

Obce vybírají tyto poplatky za činnosti, které vykonávají v přenesené působnosti. Obecní příjmy z těchto poplatků jsou tedy závislé na podílu svěřených pravomocí. Příkladem správních poplatků mohou být například následující činnosti:

- ověření stejnopisu, opisu nebo kopie;
- nahlédnutí do živnostenského rejstříku;

- vystavení dokladů;
- ohlášení změny trvalého pobytu;
- vydání povolení uzavřít manželství mimo stanovenou dobu nebo mimo úředně určeno místnost apod.

Obecně mají poplatky za cíl přispívat na činnost správních orgánů a předcházet zbytečnému zatěžování veřejné správy.

3.3.2 Nedaňové příjmy

Mezi nedaňové příjmy řadíme příjmy od různých organizací zřízených obcemi (např. poplatky za služby knihoven, vodné, stočné), dále pak příjmy z pronájmu majetku, z realizace finančního majetku, úroky z poskytnutých úvěrů apod. Tyto příjmy tvoří spíše menší část obecního rozpočtu (viz Tab. 3). Je to z toho důvodu, že většina činností obcí má neziskový charakter. (Císařová, Pavel, 2008, s. 38)

Dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (Zákon č. 250/2000 Sb) mohou obce zakládat jen některé formy obchodních společností. Společnost založená obcí může být výhodná, pomůže-li například zvýšit zaměstnanost v obci, zabezpečit určité veřejné služby nebo přilákat nové investice. Nicméně příjem, který taková společnost vygeneruje, nebude vykazován jako příjem obce, nýbrž jako příjem samotné společnosti.

Tab. 3 *Struktura obecních příjmů v roce 2014* (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

Druh příjmů	Příjem v roce 2014 (Kč)	Podíl
Daňové příjmy	27 591 146	62%
Nedaňové příjmy	5 400 332	12%
Kapitálové příjmy	26 700	1%
Přijaté transfery	11 265 459	25%
Celkem	44 283 637	100%

3.3.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy představují příjmy z prodeje vlastního majetku, včetně přijatých darů a příspěvků na pořízení dlouhodobého majetku a dále příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů. Jelikož se jedná o příjmy vesměs jednorázové, neměly by sloužit ke krytí běžných výdajů, ale k financování dlouhodobých investičních akcí. (Provazníková, 2015, s. 168)

Obec by měla zvažovat prodeje svého majetku z dlouhodobého hlediska. Může jím získat jednorázový větší obnos finančních prostředků. Pokud však nebudou tyto prostředky

vhodně reinvestovány, ztrácí svou hodnotu, kterou by mohly generovat průběžně v dlouhodobém horizontu v podobě příjmů z pronájmu apod.

3.3.4 Přijaté transfery

Přijaté transfery neboli dotace tvoří druhý nejvýznamnější zdroj obecních rozpočtů. Jedná se o jednorázové platby poskytované z centrálního rozpočtu. Jejich obecným cílem je vyvážení příjmů napříč obcemi a regiony, a tedy zabránění vzniku bohatých a chudých obcí (krajů). Lze je rozdělit na nárokové, které obci náleží bez nutnosti splnění zvláštních podmínek a nenárokové, jejichž získání je podmíněno splněním určitých předpokladů.

Nárokové dotace představují platby centrální vlády za to, že obce vykonávají přenesenou působnost. Velikost těchto dotací se odvíjí od rozsahu služeb, které obec v přenesené působnosti vykonává. Do nárokových dotací patří také účelové platby, jejichž nevyčerpaná část musí být po konci rozpočtového období vrácena zpět do státního rozpočtu. Patří sem například dotace na lůžko ve vybraných zdravotnických zařízeních nebo příspěvek na výkon státní správy.

Nenárokové dotace představují většinou podporu investičních aktivit. V poslední době roste význam nenárokových dotací ze zdrojů Evropské unie. Je však nutné pamatovat na to, že získání těchto dotací bývá administrativně velmi náročné. (Císařová, Pavel, 2008, s. 36 – 37)

SHRNUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Obce, jako samosprávné územní celky, jsou základní jednotkou územní samosprávy. Jejich cílem je starat se o rozvoj území a uspokojovat zájmy a potřeby obyvatelstva. Činnosti, které obec vykonává pro své obyvatele a o nichž rozhoduje zcela samostatně, nazýváme samostatnou působností obce. Mimo to však obec vykonává řadu činností, kterými ji pověřuje stát. V takovém případě mluvíme o přenesené působnosti obce.

Značnou většinu příjmů, se kterými obce hospodaří, tvoří veřejné finance. Způsob členění veřejných financí nazýváme rozpočtovou soustavou. Čím členitější je veřejná správa, tím složitější je struktura rozpočtové soustavy. V České republice v rámci rozpočtové soustavy rozlišujeme veřejné rozpočty, mimorozpočtové fondy a rozpočty veřejnoprávních neziskových organizací. Veřejné rozpočty jsou vzájemně provázané. Nejpočetnější skupinu veřejných rozpočtů tvoří rozpočty územní. Ty se dělí na rozpočty měst a obcí a rozpočty krajů.

Obecní rozpočet je základní nástroj pro řízení obecního financování. Obce v České republice jej musí podle zákona povinně sestavovat na jeden kalendářní rok, přičemž vycházejí z rozpočtového výhledu. Přesný popis činností, které musí obce při sestavování rozpočtu dodržet, není zákonem definován. Přesto by měla být tomuto procesu věnována patřičná pozornost. Pro sestavení kvalitního rozpočtu je potřeba dodržovat rozpočtové zásady.

Aby byla zajištěna porovnatelnost příjmů a výdajů územních rozpočtů, stanovuje vyhláška Ministerstva financí rozpočtovou skladbu, neboli závazné jednotné členění příjmů a výdajů. Podle této skladby se člení příjmy a výdaje z hlediska odpovědnostního, druhového, odvětvového, konsolidačního a zdrojového. Druhové členění je základním členěním příjmů a výdajů. Příjmy obce se podle tohoto hlediska dělí na daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté dotace.

Daňové příjmy představují z hlediska objemu prostředků nejvýznamnější příjem obecních rozpočtů. Jsou tvořeny sdílenými a svěřenými daněmi. Svěřené daně jsou ty, jejichž výnos plyne do rozpočtu obce, na jejímž území byl výnos vybrán. Patří sem daň z nemovitých věcí a část daně z příjmů fyzických osob, které mají na území obce bydliště. Jako daně sdílené označujeme ty, jejichž výnos se dělí mezi stát, kraje a obce. Podíl obcí na jednotlivých sdílených daních je stanoven rozpočtovým určením. Příjem konkrétní obce je pak vypočítán podle zákonem stanovených pravidel a zveřejňován Ministerstvem financí. Do obecních rozpočtů je příslušná část daňových příjmů převáděna nejméně jedenkrát měsíčně.

Méně významnou část daňových příjmu obcí tvoří místní a správní poplatky. Správní poplatky jsou vybírány za úkony, které obec provádí v přenesené působnosti. Jejich výše je upravena zákonem. Výběr místních poplatků závisí převážně na rozhodnutí obce. Mezi místní poplatky řadíme poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za zvláštní užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu a poplatek za zhodnocení stavebního pozemku tím, že se může připojit na obci vybudovaný vodovod nebo kanalizace.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA OBCE VŘESINA

Vřesina je obcí Moravskoslezského kraje. Spadá pod okres Ostrava město. Území obce tvoří východní okraj Oderské nížiny a na severu Hlučínská pahorkatina. Obec sousedí s městem Klimkovice, ostravskými městskými obvody Ostrava Poruba a Krásné Pole, s obcemi Čavisov a Dolní Lhota. Na blízkou Ostravu je obec napojena městskou hromadnou dopravou (tramvajová trať z Ostravy Poruby do Kyjovic a linkové autobusy Arriva Morava). (Vřesina, ©2016)

Obr. 4 Orientační poloha obce (Vřesina, ©2016)

Vlastní zástavba obce je rozložena na březích říčky Porubky. Katastrální území obce je členité, celková rozloha je 8,65 km².

Významným vřesinským rodákem je národní buditel Msgr. Kazimír Tomášek, který se koncem 19. století podílel na rozvíjení českého kulturního a národního života v českých a slezských vesnicích. V obci se nachází kaple č. 2166 evidovaná ve státním seznamu kulturních památek. (Vřesina, ©2016)

Obr. 5 Znak obce (Vřesina, ©2016)

Obec je zřizovatelem jednostupňové základní školy s mateřskou školou, jejíž budova i areál byly v letech 2012-2015 nově zrekonstruovány. Je majitelem několika nemovitostí jako jsou například budova hasičské zbrojnice, komplex fotbalového hřiště včetně budovy, ve které je umístěn byt správce a pronajímaná hospoda, obecní knihovna, Dům zahrádkářů, Smuteční síň a budova obecního úřadu.

Vřesina má obecní policii, jejíž dva příslušníci působí na základě veřejnoprávní smlouvy také na území sousední obce Klimkovice.

Rovněž zde působí několik aktivních spolků, kterým jsou z obecního rozpočtu každoročně poskytovány dotace. Patří sem například FC Vřesina, Sbor dobrovolných hasičů, Myslivecké sdružení, Klub důchodců, Kostelní jednota nebo vodní skauti Vřesina. Obec neposkytuje svým občanům žádné sociální služby.

Odvod odpadních vod je na základě smluvního vztahu z roku 2011 realizován společností OVAK, a.s. Na obecní kanalizaci je připojeno asi 80% domácností. Likvidaci a svoz komunálního i tříděného odpadu zajišťuje společnost OZO, a.s.

V obci se nenachází žádný velký ani střední podnik. Jedním z největších zaměstnavatelů je prodejna s potravinami náležející do Maloobchodní sítě Hruška, spol. s r.o. V obci sídlí několik živnostníků zabývajících se stavebními pracemi, truhlářstvím, kovovýrobou, prací v lese, opravami aut, dopravních prostředků, zemědělské techniky, pronájmy skladových prostor, obchodem, chovem zvířat a zvěře, službami aj. Mimo živnostníky zde sídlí také drobní podnikatelé a osoby samostatně výdělečně činné.

Tab. 4 *Podnikatelské subjekty podle právní formy (ČSÚ, ©2015, vlastní zpracování)*

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	639	372
Fyzické osoby	560	316
Fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	493	269
Fyzické osoby podnikající dle jiného než živnostenského zákona	58	39
Zemědělní podnikatelé	9	8
Právnícké osoby	79	56
Obchodní společnosti	51	41
Akciové společnosti	-	-
Družstva	3	2

Díky své výhodné pozici kombinuje Vřesina klidný život na vesnici a ruch města. Zájem o výstavbu nových domů zde v poslední době značně vzrostl. Počet přistěhovaných obyvatelů převyšuje počet obyvatel, kteří se z obce stěhují pryč. Díky této tendenci obec eviduje kladný celkový přírůstek. Celkový počet obyvatel k 1. 1. 2015 byl podle dat Českého statistického úřadu 2 861 (viz Tab. 5).

Tab. 5 *Bilance počtu obyvatel v obci Vřesina (ČSÚ, ©2015, vlastní zpracování)*

Rok	Stav k 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový
2010	2 684	19	23	88	24	-4	64	60
2011	2 758	21	31	81	49	-10	32	22
2012	2 780	19	23	132	61	-4	71	67
2013	2 847	22	25	92	78	-3	14	11
2014	2 858	22	35	73	57	-13	16	3
2015	2 861	-	-	-	-	-	-	-

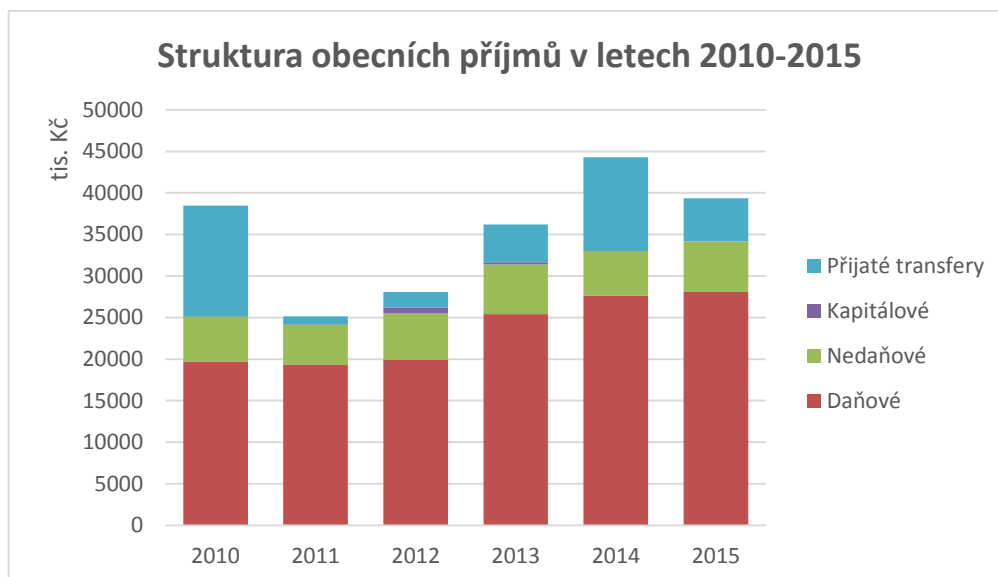
Správu obce zajišťuje obecní úřad. Činnost úřadu je vykonávána pouze pro území obce. Působí zde matrika a v přenesené působnosti Silniční správní úřad a orgán ochrany přírody.

Obec se snaží zapojit do rozmanitých projektů. Od roku 2011 je členem místní akční skupiny MAS Opavsko, od níž obdržela dotaci ve výši 400.000 Kč na modernizaci MŠ. Dále je členem Sdružení místních samospráv ČR, které je nevládní a politickou organizací s

celostátní působností a sdružuje a hájí zájmy obcí a měst v ČR. Od roku 2015 je obec zapojena do projektu VŘESINA - Zdravá obec.

4.1 Příjmy obce v letech 2010-2015

Vřesina hospodaří s rozpočtem asi 30 milionů korun. Ve sledovaném období byl zaznamenán prudký pokles příjmů v roce 2011 o více než 13 mil. Kč. Tato změna byla zapříčiněna zejména výrazným snížením přijatých transferů. Nízké příjmy do obecních rozpočtů v roce 2011 byly evidovány celorepublikově a řada obcí tak vykázala schodkové hospodaření. Až do roku 2014 pak příjmy kontinuálně rostly a to v průměru o 6,3 mil. Kč ročně. V roce 2015 byl opět zaznamenán pokles, a to konkrétně o 4,9 mil. Kč.

Graf 1 *Struktura obecních příjmů v letech 2010-2015* (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

Vývoj jednotlivých příjmů, které měly vliv na obecní rozpočet, je podrobněji rozebrán v následující části.

4.1.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy představují stabilní a zároveň největší část příjmové části rozpočtu obce. Jsou tvořeny výnosy z daní svěřených, sdílených, místních poplatků a správních poplatků. Výše těchto příjmů se většinou odvíjí od platné legislativy a obce ji nemohou příliš ovlivňovat. Rozpočtové určení daní (dále také „RUD“), které právně upravuje podíly obcí na daňových příjmech, se v historii měnilo již několikrát. Jeho cílem je rozdělit veřejné finan-

ce co nejspravedlivěji a co nejefektivněji, čehož nebylo dosud nastavenými systémy v praxi vždy dosaženo. Zavedené váhy kritérií se snaží postupně stabilizovat nesrovnalosti v obecních příjmech napříč obcemi různých velikostí s různými počty obyvatel. I současný systém RUD má však mnoho nedostatků, a tak lze očekávat, že ani současná verze není konečná.

Poslední významná novela rozpočtového určení daní se odehrála v roce 2013. Její dopad lze pozorovat téměř u všech druhů sdílených daní. Vlivem této novely došlo k navýšení celkových daňových příjmů o více než 22%.

Navýšení bylo dosaženo zejména úpravou podílů obecních rozpočtů na celostátních hrubých výnosech z jednotlivých sdílených daní. Podíl na daních z příjmu se navýšil z 21,4% na 23,58% mimo daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, u níž byl navýšen podíl na 22,87%. Podíl na dani z přidané hodnoty byl naopak snížen na 20,83%. Výjimky u posledních dvou jmenovaných daní byly učiněny z toho důvodu, aby výnosy z úsporných opatření, která v té době vláda zavedla, neplynuly do rozpočtů obecních, ale do rozpočtu státního. S účinností od 1. 1. 2016 se pak navýšil podíl na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti rovněž na 23,58%.

Hlavním cílem novely RUD bylo navýšit příjmy středních obcí s počtem obyvatel 1 000 – 10 000, které byly dosavadním RUD znevýhodněny. To totiž navýšilo příjmy obcí s velkou výměrou a nízkým počtem obyvatel. V roce 2013 byla proto upravena kritéria pro přerozdělování podílu obcí na sdílených daních. Stanovilo se, že z výměru obce lze započítat pouze 10 ha na obyvatele. Dále byla zvýšena váha kritéria prostého počtu obyvatel na 10%. Koeficienty postupných přechodů byly upraveny a jejich váha byla snížena na 80%. Bylo zavedeno nové kritérium počtu žáků (váha kritéria 7%) V souvislosti s tímto kritériem se do sdílených daní přesunuly prostředky, které byly do roku 2012 poskytovány obcím jako příspěvek na školství. Od roku 2013 tedy tento příspěvek zanikl. (Provazníková, 2015, s. 128-131)

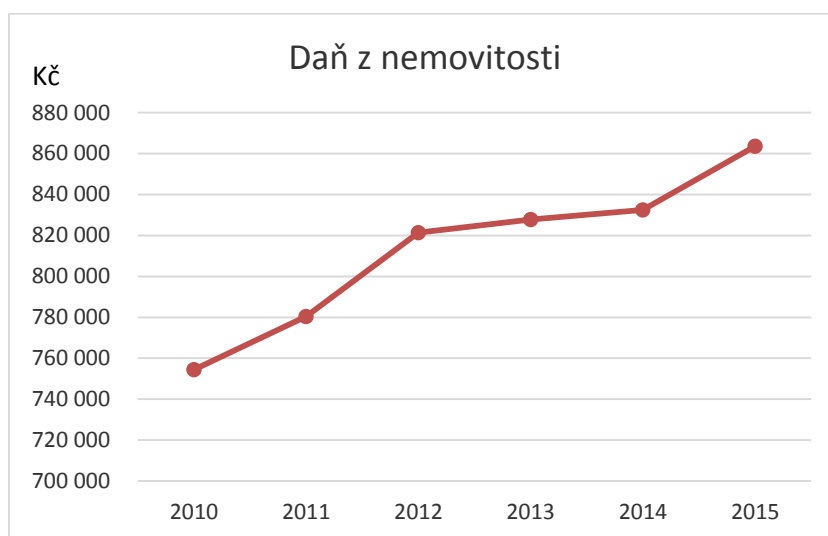
4.1.2 Daně svěřené a sdílené

Daň z nemovitých věcí

Obec Vřesina aplikuje na svém území pouze velikostní koeficient. Ten je vzhledem k počtu obyvatel ve výši 1,4. Příjmy z daně z nemovitých věcí představují pro obec významnou část příjmu. Ve sledovaném období navíc tyto příjmy kontinuálně rostly. V roce

2010 dosáhly 754 680 Kč, o pět let později došlo k navýšení o více než 100 000 Kč na částku 863 548 Kč (viz Graf 11). V každém ze sledovaných let byla končená částka plynoucí do rozpočtu obce vyšší než částka, která byla schválena v původním rozpočtu.

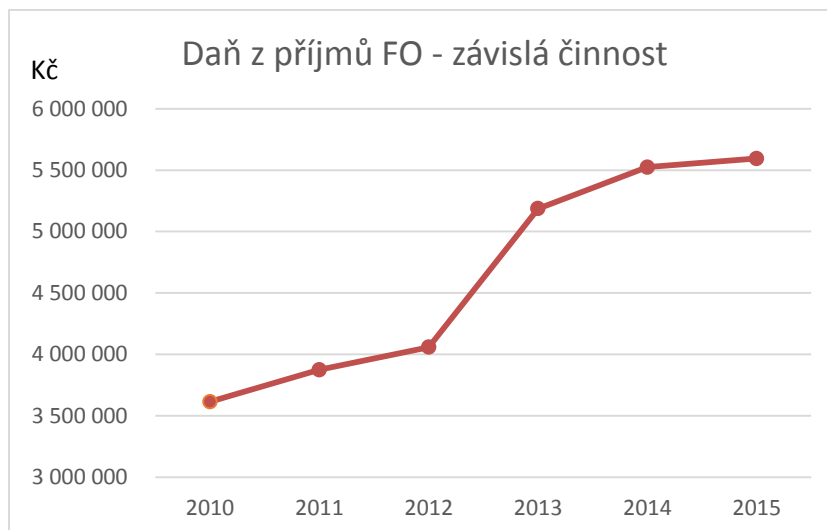
Vzhledem k tomu, že v obci není aplikován místní koeficient a není ani využita možnost navýšit velikostní koeficient, existuje zde možnost pro jejich zavedení a tím navýšit obecní rozpočet. Pozitivní je také fakt, že v obci je velký zájem o stavební pozemky a stále dochází ke stavbám nových domů. Velkým přínosem příjmů z daně z nemovitosti je skutečnost, že v jednotlivých letech nedochází k jejich fluktuaci a příjmy z této daně jsou tak snadno predikovatelné.

Graf 2 *Příjmy z daně z nemovitosti* (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Příjmy z daně z příjmů fyzických osob rostly v průběhu celého sledovaného období. V roce 2013 došlo vlivem novely RUD ke skokovému navýšení o 1,13 mil. Kč. V následujících dvou letech pak příjmy z této daně rostly jen pozvolna (viz Graf 3). Za sledované období převýšily v každém roce skutečné příjmy z této daně příjmy schválené v obecním rozpočtu.

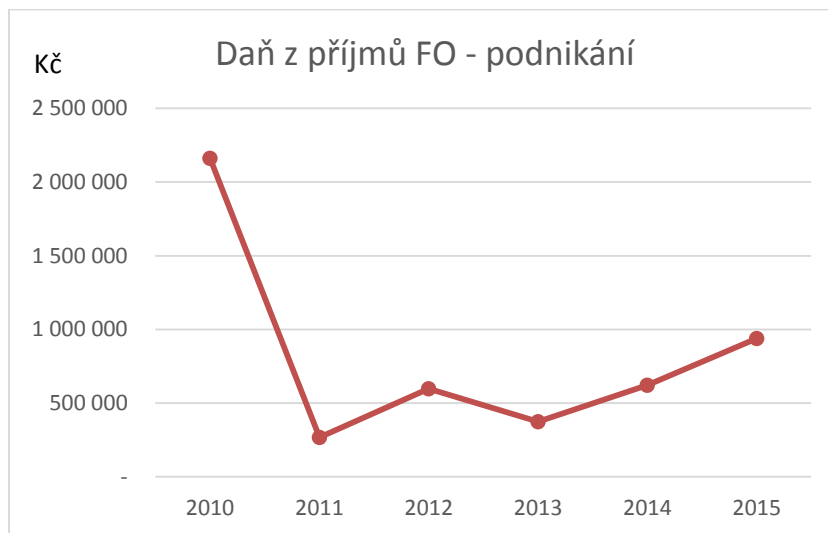
Graf 3 Příjmy z daně z příjmů FO ze závislé činnosti (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

Při rozdělování celostátního hrubého výnosu této daně se bere v úvahu nejen počet obyvatel dané obce, jako v případě ostatních daní z příjmů, ale také počet zaměstnanců v dané obci. Cílem je podporovat obce, aby lákaly na své území podnikatele, vytvářející zde nová pracovní místa, případně aby se o tvorbu pracovních míst samy pokoušely. K 1. 1. 2014 bylo v obci Vřesina evidováno 169 zaměstnanců. Vycházíme-li z údajů MFČR ohledně celostátního hrubého výnosu daně z příjmů FO ze závislé činnosti pro rok 2015 ve výši 136 125 mil. Kč, a celkového počtu zaměstnanců 4 926 441, přináší každý jednotlivý zaměstnanec obci zhruba 414 Kč. V průměru tedy získá obec v důsledku vytvořených pracovních míst za rok částku necelých 70 000 Kč. Tato odměna nemůže převýšit investici, kterou musí obec vynaložit v případě, že chce pro své obyvatele vytvářet nová pracovní místa. Motivační prvek zde v tomto případě selhává a obec se tedy nemůže spoléhat na finanční podporu státu. Motivací jí v tomto směru může být samotné snížení nezaměstnanosti v obci, či smysluplné využití volných objektů.

Daň z příjmů fyzických osob z podnikání

Inkaso příjmů z této daně je pro obce značně nestabilní, což dokazuje také Graf 4. V roce 2011 byla zaznamenána největší změna, kdy příjmy z této daně klesly o více než 87% na 267 350 Kč. To byla zároveň nejnižší hodnota příjmů z této daně za sledované období a výrazně se podepsala na celkových příjmech obce v tomto roce. S tak výrazným propadem se nepočítalo ani v obecním rozpočtu, ve kterém byla pro rok 2012 schválená hodnota o téměř 1 mil. Kč vyšší. V roce 2012 příjmy začaly růst, což bylo přerušeno propadem v roce

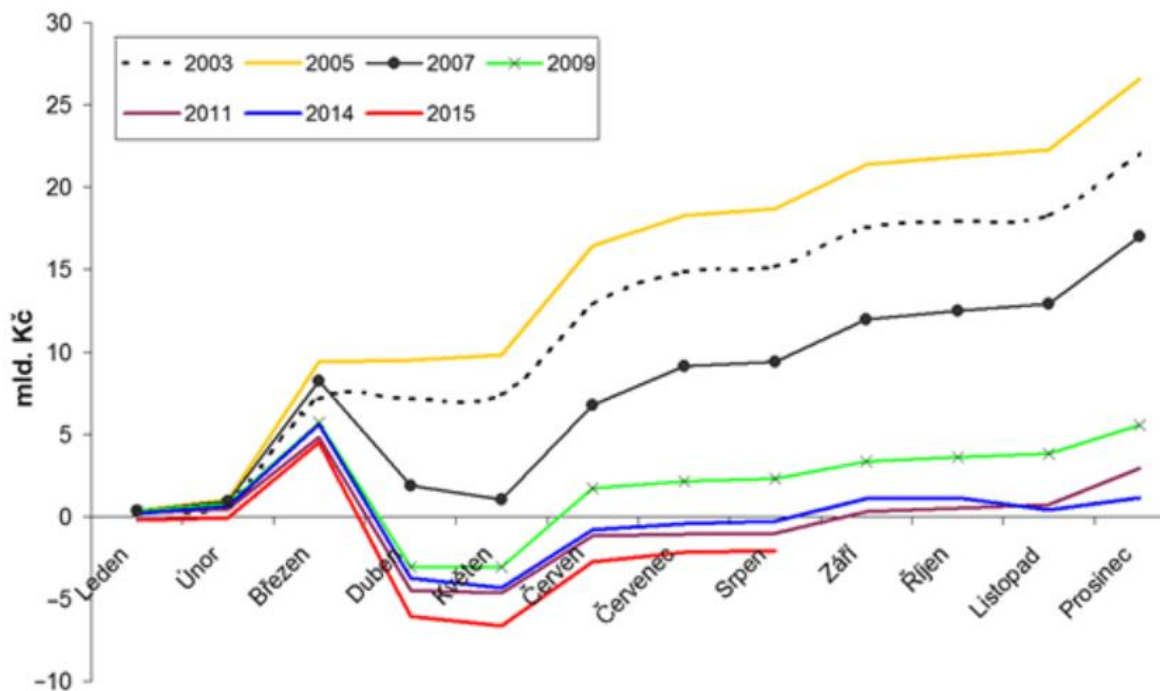
2013. Tento propad už neměl tak výrazný dopad na celkové příjmy obce, neboť ztráta byla kompenzována navýšením procentních podílů u ostatních sdílených daní v souvislosti s RUD. Od roku 2013 příjmy z této daně postupně rostly.

Graf 4 Příjmy z daně z příjmů FO ze SVČ (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

Nestabilita těchto příjmů je v posledních letech hodně kritizována. Změny o sta tisíce korun nepředstavují v obecních rozpočtech zanedbatelnou částku. Naráží se tak na selhání dalšího motivačního prvku v daňovém systému. Podíl 30% na výnosech z této daně má motivovat obce k tomu, aby lákaly podnikající fyzické osoby na své území. Silnou obecní motivací to bylo hlavně do roku 2001, kdy dostávaly obce plný výnos z této daně a k přetahování podnikatelů skutečně docházelo. Dle představitelů obcí je tento motivační prvek velmi proměnlivý, nepredikovatelný a pro rozpočtové účely nevhodný. Plyne totiž ze záloh na daň z příjmů fyzických osob na základě příznání, které jsou často vlivem slev na dani (daňové bonusy na děti, odpočty úroků) snižovány a můžou mít do obecních příjmů až negativní dopad. Tento problém byl zmíněn již v teoretické části (3.2.1.3. Postup správce daně při převádění prostředků) a dokazuje jej také Graf 4, ve kterém jsou propady výnosů v měsíci dubnu a květnu (vracení přeplatku na dani) jasně zřetelné.

S úpravami RUD v důsledku nestabilních výnosů z daně z příjmů fyzických osob z podnikání počítá novela schválená na konci roku 2015. Ta by měla zrušit 30% podíl obcí na dani z příjmů fyzických osob z podnikání a vzniklé ztráty by měly být vykompenzovány navýšením podílu obcí na celkovém inkasu DPH z 20,83% na 21,4%. V platnost by měly tyto změny vejít od 1. 1. 2017.

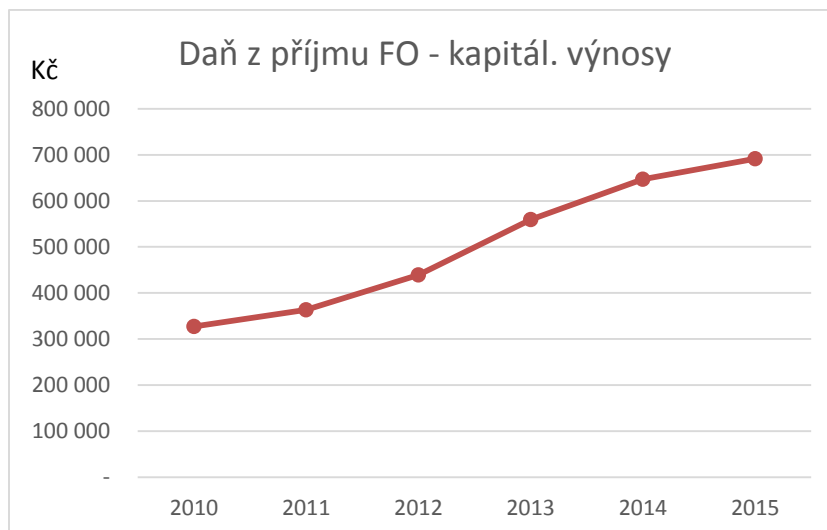

Graf 5 Vývoj výnosů daně z příjmů u fyzických osob z příznání (KYPETOVÁ Jaroslava, ©2015)

Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů

Příjmy z daně z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů rostly během sledovaného období stabilně, v průměru o 14%. Na vývoji se nepodepsala ani doznívající finanční krize. Navýšení procentního podílu v roce 2013 přineslo zvýšení příjmů z této daně o 27%, což byl ve sledovaném období nejvýraznější růst. Za sledované období se obecní příjmy z této daně zdvojnásobily.

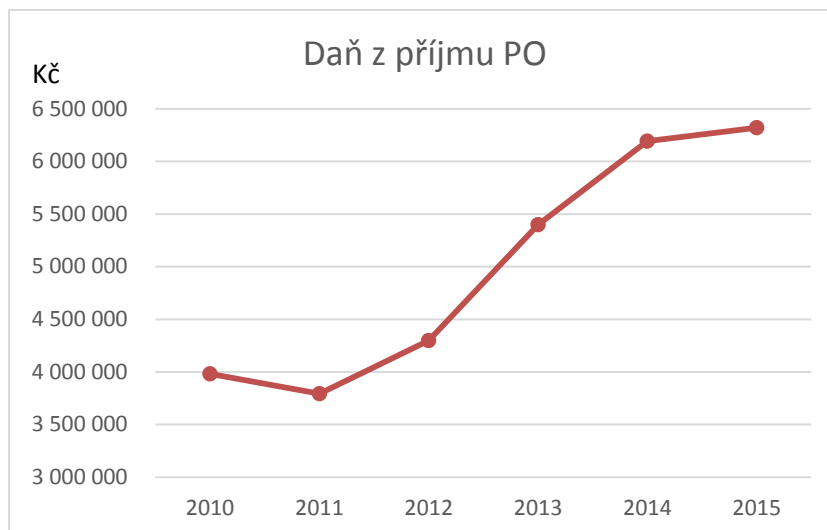
Vzhledem k rostoucímu trendu těchto příjmů a jejich stabilitě představují důležitou část obecního rozpočtu. V kompetencích obce není tyto příjmy jakkoliv upravovat.

Graf 6 *Příjmy z daně z příjmů FO z kapitálových výnosů* (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

Daň z příjmů právnických osob

Na příjmech z této daně je v letech 2010 a 2011 patrný vliv doznívající finanční krize a příjmy z této daně dosahovaly nižších částek, než bylo schváleno v obecním rozpočtu. Od roku 2011 je však patrné, že se firmám začalo dařit a příjmy z této daně začaly prudce růst. V roce 2013 bylo zaznamenáno navýšení o téměř 1 mil. Kč. Tato částka převýšila očekávání obce schválené v obecním rozpočtu o téměř půl milionu korun. V posledním roce se však růst zpomalil. Oproti roku 2014 došlo k navýšení o 126 888 Kč, což je jen dvanáctina růstu dosaženého v roce 2013. I tak představují příjmy z této daně druhou nejvýraznější položku obecních příjmů.

Graf 7 *Příjmy z daně z příjmů právnických osob* (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

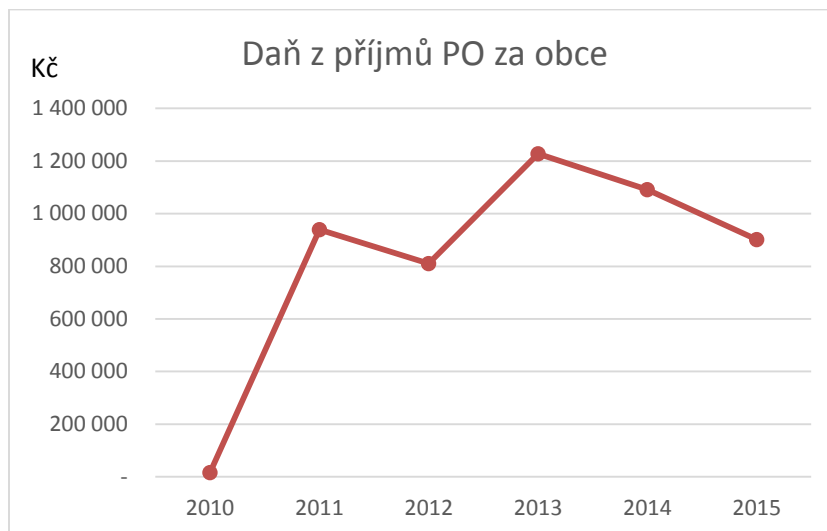
Daň z příjmů právnických osob za obce

Obec je povinná zaplatit daň z těch činností, ve kterých jsou služby realizovány za ceny se ziskem. Zahrnují se zde tak příjmy z pronájmu majetku obce nebo například příjmy z reklam.

U výnosů z daně, kterou platila sama obec Vřesina, byla zaznamenána velká změna mezi roky 2010 a 2011, kdy zaplacená daň (a zároveň příjem z daně plynoucí do obecního rozpočtu), stoupla o 923 530 Kč. Tento skokový nárůst překonal několikanásobně částku 30 000 Kč, která byla původně schválena v obecním rozpočtu jako příjem z této daně pro rok 2011. Do jisté míry mohl mít na toto zvýšení vliv realizovaný prodej pozemků. V roce 2012 byl zaznamenán pokles o 129 960 Kč, v roce 2013 pak výnos z této daně opět stoupl, a to na částku 1 227 780 Kč, což bylo maximum za sledované období. V následujících dvou letech příjmy z této daně klesaly v průměru o 163 tis. Kč každý rok.

Obecně se tyto příjmy projeví jako nestabilní. V podstatě se však jedná jen o přeúčtování obecních prostředků, neboť si je obec hradí sama a daňová povinnost tak nezatíží její hospodaření. Ani rozdíly v částkách několik set tisíc korun by proto neměly mít na hospodaření obce výrazný dopad. Obec by se spíše měla zaměřit na to, aby správně monitorovala, které činnosti jsou předmětem daně a měly by se v příznání vykazovat. Pokud si není jistá uznatelností některých nákladů, doporučuje se obecně využít „extenzivního“ postupu, kdy v zájmu efektivity zpracování a eliminace rizik při případné kontrole jsou vykazovány jen minimální nebo dokonce vůbec žádné související náklady. Výsledná daňová povinnost pak

je několikanásobně vyšší, než kdyby byla daň skutečně zaplacená, což ale, jak už bylo uvedeno, nemá na obecní rozpočet vliv. I změna přístupu tedy mohla mít vliv na extrémní rozdíl daně mezi roky 2010 a 2011.

Graf 8 Příjmy z daně z příjmů právnických osob za obce (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

Daň z přidané hodnoty

Výnosy z DPH představují pro obec největší část příjmů. Nejnižší částka, která do obecního rozpočtu plynula za sledované období, byla ve výši 8 603 060 Kč v roce 2011. Druhý nejnižší příjem z této daně zaznamenala obec v roce 2012, konkrétně to bylo 8 689 910 Kč. Nižší hodnoty na začátku období mohly být důsledkem ještě doznívající finanční krize. I přesto příjmy z této daně vždy převyšovaly hodnoty schválené v obecních rozpočtech. Rozpočtové určení daní přineslo i u DPH v roce 2013 výrazný nárůst, konkrétně o 33%.

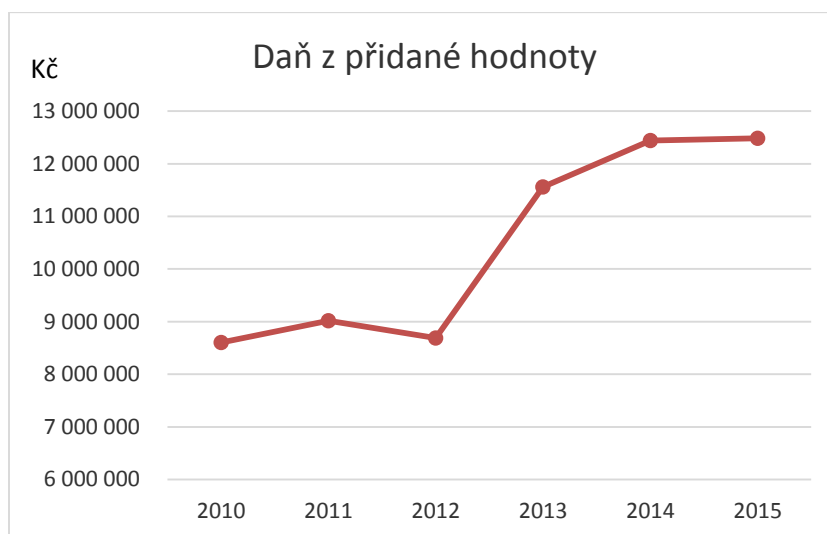
Na vývoj těchto příjmů by měly mít vliv také změny sazeb DPH. K jakým změnám došlo za sledované období je uvedeno v tabulce 6. Pokud však srovnáme uvedené změny s průběhem křivky obecních příjmů z této daně, lze konstatovat, že nastavení sazeb daně nemá na konečné inkaso do obecního rozpočtu dopad. Toho si lze všimnout například v roce 2012, kdy ačkoliv došlo ke zvýšení snížené sazby o 4 %, příjem z DPH pro obec klesl. Mnohem důležitější je tedy pro obec nastavení podílu na této dani v rozpočtovém určení, což je dokázáno v roce 2013.

Očekává se, že významný vliv na celkové výnosy z DPH budou mít také v současnosti zaváděné kontrolní mechanismy. Prvním z nich je kontrolní hlášení, které vešlo v platnost 1. 1. 2016. Jeho hlavním cílem je pomoc v boji proti podvodům na DPH (včetně tzv. karu-

selových podvodů). Funguje na principu pravidelného sběru faktur od daňových poplatníků. Ty se následně spárují a analyzují. Systém následně zviditelní nespárovaná data a upozorní na ně kontrolory. Předpokládá se, že se zavedením kontrolního hlášení dojde ke zvýšení daňových příjmů v řádech miliard korun ročně. Druhým kontrolním mechanismem je elektronická evidence tržeb, tedy online kontrola tržeb, která se týká podnikatelů a živnostníků, přijímajících za zboží a služby platby v hotovosti nebo kartou. Všechny platby budou po zavedení systému zaevidovány do centrálního úložiště Finanční správy, čímž by mělo dojít k zamezení daňových úniků. Hotely a restaurace by se do evidence měly zapojit již od listopadu roku 2016.

Tab. 6 Vývoj sazeb DPH (vlastní zpracování)

Období platnosti	Základní sazba DPH	Snížená sazba DPH
2010 – 2011	20%	10%
2012	20%	14%
2013-2014	21%	15%
2015	21%	15%, 10%

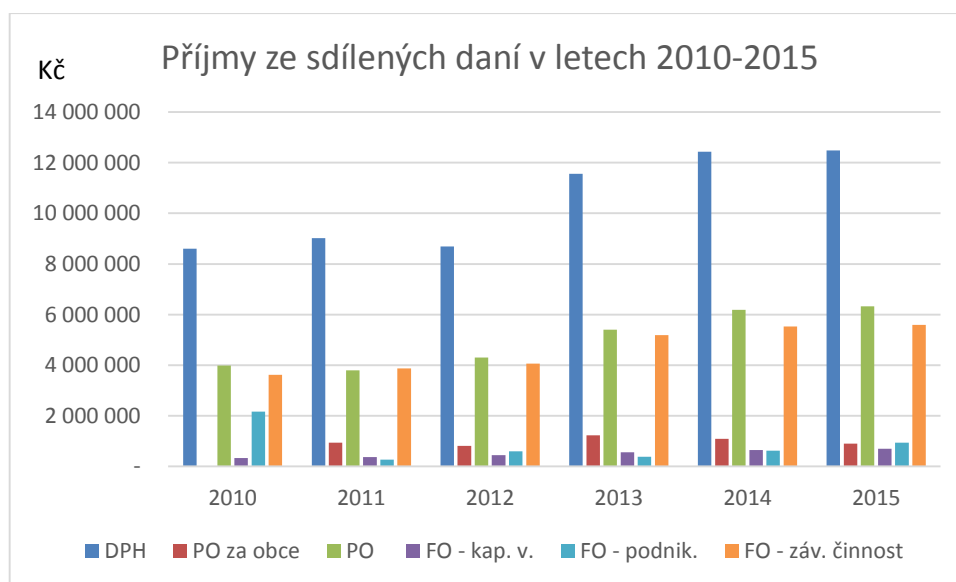

Graf 9 Příjmy z DPH (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

Jak významné postavení mají příjmy z DPH v poměru s příjmy z ostatních daní je patrné z grafu 10. Jestliže se skutečně pozitivně projeví zavedení kontrolních mechanismů lze očekávat, že rozdíl mezi příjmy z DPH a ostatními daňovými příjmy ještě vzroste. Vzhledem k výraznému postavení těchto příjmů by obec měla monitorovat vývoj ohledně této daně již v průběhu roku a zjištěné informace reflektovat při sestavování svého rozpočtu.

Druhým nejvýraznějším obecním příjmem za sledované období byly výnosy z daně z příjmů právnických osob. U těch byl zaznamenán jen mírný propad v roce 2011, jinak tyto příjmy v průběhu období rostly. Třetím nejvýraznějším obecním příjmem je daň z příjmu fyzických osob. V roce 2011 tvořila tato daň dokonce druhou největší položku celkových daňových příjmů. Výnosy z ostatních daní pak tvoří jen asi 10% obecních daňových příjmů.

Vyjma daně z příjmů fyzických osob z podnikání byl u všech daní zaznamenán v roce 2013 nárůst způsobený novelou zákona o rozpočtovém určení daní. Tento zákon tedy můžeme z pohledu obecních rozpočtů hodnotit velmi pozitivně. Problémem zůstává nestabilní daň z příjmů fyzických osob z podnikání. Od roku 2017 by však příjmy z této daně měly být zrušeny a nahrazeny navýšením podílu na výnosech z DPH.

Graf 10 Příjmy ze sdílených daní v letech 2010 – 2015 (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

4.1.3 Místní poplatky

Obec Vřesina má ve své obecně závazné vyhlášce (dále také „vyhlášce“) zaveden poplatek za psů, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity a do roku 2011 byl zaveden také poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. Včas nezaplacené poplatky mohou být dle obecní vyhlášky navýšeny až na trojnásobek, přičemž toto navýšení zůstává příslušenstvím poplatku.

Poplatek ze psů

V obci je stanoven poplatek ze psů ve výši 150 Kč za prvního psa a 225 Kč za druhého a každého dalšího psa téhož držitele. Obec získávala díky těmto poplatkům do rozpočtu stabilní příjmy. V roce 2010 činila celková vybraná částka 61 700 Kč. V průběhu sledovaného období byl zaznamenán mírný růst. Za rok 2015 se na těchto poplatcích vybralo 69 228 Kč, což je o 12,2 % více než v roce 2010.

Částka vybraná na těchto poplatcích není ve srovnání s příjmy ze sdílených daní nikterak vysoká. Její nespornou výhodou je ale její stabilita a tak snadná předvídatelnost. To je dokázáno například i skutečností, že vybraný obnos peněz se často shoduje s částkou schválenou v obecním rozpočtu a to v řádech tisíců korun. Maximální odchylka mezi obecním rozpočtem a skutečně vybranou částkou byla zjištěna ve výši 5 316 Kč v roce 2014. Pokud je vzata v úvahu skutečnost, že maximální výše tohoto poplatku je dle zákona č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích ve výši až 1500 Kč za jednoho psa (tedy desetkrát vyšší), je zde patrná rezerva, pro navýšení těchto příjmů.

Poplatek za užívání veřejného prostranství

Jako veřejné prostranství jsou dle vyhlášky označeny jednotlivé ulice obce. Sazba poplatku je stanovena za každý i započatý m² a každý i započatý den a to pro většinu akcí ve výši 10 Kč, v případě umístění zařízení sloužících pro poskytování prodeje činí poplatek 50 Kč, pokud se jedná o umístění zařízení lunaparků a jiných obdobných atrakcí, činí poplatek 100 Kč.

Výnosy z těchto poplatků tvoří velkou část obecního rozpočtu. V roce 2010 se na těchto poplatcích vybralo 11 430 Kč, o rok později stoupla částka na 17 110 Kč. V následujících dvou letech klesl výnos mírně nad 8000 Kč, svého minima dosáhl v roce 2014, což bylo pouhých 2 190 Kč. Výjimku tvořil rok 2015, kdy se vybralo 50 190 Kč. Tento extrém v průběhu sledovaného období byl způsoben výkopovými pracemi, prováděnými na území obce v důsledku vedení optické trasy společností T-Mobile.

Výnosy z tohoto poplatku obec dopředu neplánuje. To dokazuje stabilní částka schvalovaná v obecním rozpočtu ve výši 10 000 Kč. Dle výše uvedeného se pak skutečný výnos často odchyluje. Vzhledem k nepredikovatelnosti těchto výnosů a pak také v důsledku skutečnosti, že poplatek je stanoven na své horní hranici (dle zákona o místních poplatcích), zde není prostor pro optimalizaci.

Poplatek ze vstupného

V obci jsou stanoveny sazby poplatku ze vstupného ve výši 10% v případě kulturních a sportovních akcí a 15% v případě akcí prodejních a reklamních. Výnosy z tohoto poplatku jsou v jednotlivých letech velmi proměnlivé. Extrémní výnos na tomto poplatku byl vybrán v roce 2011, celkem se vybralo 41 690 Kč. V roce 2010 byla vybrána částka 7 410 Kč, v roce 2014 pak jen 350 Kč. Ve zbylých třech letech byly výnosy z tohoto poplatku nulové. K nulovým výnosům dochází ze skutečnosti, že akce, pořádané zdejšími TJ SOKOL, DTJ, případně dalšími registrovanými organizacemi obce Vřesina a akce pořádané neziskovými právníckými osobami a zájmovými sdruženími obce jsou dle vyhlášky od poplatku osvobozeny. Na základě uvedených výnosů lze tedy konstatovat, že v obci nejsou kulturní akce pořádané jinými než obecními sdruženími nebo organizacemi a není zde tedy důvod pro navyšování tohoto poplatku.

Poplatek z ubytovací kapacity

Obec má ve vyhlášce stanovenou sazbu poplatku z ubytovací kapacity ve výši 5 Kč za každé využití lůžko a den. V obci je nabízeno ubytování v penzionu Motýlek, Muraty, Dukát, V Hájku a nově také v penzionu Na Kopci. Zejména vzhledem k dobré dostupnosti do areálu sanatorií Klimkovic a města Ostravy jsou ubytovací kapacity v obci využívány a příjem z těchto poplatků kontinuálně roste. V roce 2010 bylo na poplatcích vybráno jen 4 620 Kč, zatímco v roce 2015 už byl výnos z poplatku čtyřikrát vyšší, konkrétně činil 19 185 Kč. Vysoký výnos z roku 2015 lze zdůvodnit pořádáním Mistrovství světa v ledním hokeji v Ostravě, kdy sportovní fanoušci hledali ubytování i v přilehlých částech města. Výnos z tohoto poplatku však rostl i v ostatních letech v průměru o 29%.

Existuje zde jen velmi nízká možnost navýšení tohoto poplatku. Maximální výše je jen o 1 Kč na den vyšší než dosud stanovená. Nelze předpokládat, že by navýšení právě o 1 Kč přineslo výrazný růst výnosů. Zároveň není ani patrný předpoklad, že by snížení tohoto poplatku (a v návaznosti na to také snížení celkové ceny za ubytování) zvýšilo zájem o ubytování v obci. Větší výnosy z tohoto poplatku mohou být způsobeny jen příležitostnými událostmi v okolí obce. U tohoto poplatku tedy není prostor pro optimalizaci.

Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj (odvody)

Příjem z tohoto poplatku plynul do obecního rozpočtu jen v roce 2011, a to ve výši 40 000 Kč. V důsledku přijetí zákona č. 458/2011 Sb. o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů, kterým se mě-

nil zákon č. 202/1990 Sb. o loteriích a jiných podobných hrách byl v roce 2012 zrušen poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj a obec začala přijímat poplatky související s výherními hracími přístroji a loteriemi v jiné výši a struktuře (viz dále). Poslední novela zákona o loteriích a jiných podobných hrách je z 1.1.2016, kdy už však nebyl měněn celý systém výběru a rozpočtového určení, ale došlo pouze ke změnám v sazbách.

Před zmíněnou novelou byly obce příjemci poplatků z výherních hracích přístrojů (dále také „VHP“) na svém území (mimo kasina). Poplatek byl pak podle délky vydaného povolení až 30 000Kč za rok. Dále byla obec příjemcem části výtěžku z VHP (definovaného jako částka, o kterou úhrn vsazených částek převyšuje úhrn vyplacených výher) provozovaných na svém území mimo kasina. Nebyla však kompetentní vydávat povolení na provoz jiných technických herních zařízení (dále také „JTHZ“), např. videoloterních terminálů, a tak ani poplatky a část výtěžku plynoucí z JTHZ nespádala do příjmu obce.

Od roku 2012 přijímají obce poplatek z VHP nebo JTHZ provozovaných na svém území mimo kasina ve výši až 5000 Kč na rok na žádost jednoho provozovatele bez ohledu na počet přístrojů. Provozovatel VHP nebo JTHZ musí od roku 2012 počítat dílčí základ daně, který se skládá z pevné části (částka 55 Kč z provozovaného VHP nebo JTHZ za den, maximálně do výše 16 060 Kč za rok) a poměrné části (20% z částky, o kterou objem vsazených sázek převyšuje úhrn vyplacených výher z VHP a nově také z JTHZ). Do obecního rozpočtu plynulo do roku 2015 z dílčího základu daně 80%, přičemž v rozpočtovém určení se tento příjem označuje jako odvod z výherních hracích přístrojů a jiných technických zařízení. Správcem této daně se stal nově finanční úřad, pod nějž spadá na základě svého sídla provozovatel VHP nebo JTHZ provozovaného na území obce. Obce se navíc staly také příjemci odvodů ze všech ostatních forem loterií, sázek a hazardu povolených na základě povolení Ministerstva financí ČR. Tento příjem je označován jako odvod z loterií a jiných podobných her a činí 30%.

Od 1. 1. 2016 se navýšila sazba odvodu z loterií a jiných podobných her pro poměrnou část dílčího základu odvodu z 20% na 28%, pro pevnou část dílčího odvodu se zvýšila částka 55 Kč na 80 Kč. Zároveň došlo ke změně v rozpočtovém určení odvodu, kdy se snížil poměr spadající do obecního rozpočtu z výherních hracích přístrojů a jiných technických zařízení z 80% na 63%.

Podle dostupných údajů lze konstatovat, že se postupně snižoval výnos z výherních hracích přístrojů na území obce. V roce 2012 činil odvod z výherních hracích přístrojů a jiných

technických zařízení 26 420 Kč, o rok později klesl o více než polovinu na 10 307 Kč a v roce 2014 už pak jen 8 816 Kč. V průběhu roku 2014 byl vydán obecně závaznou vyhláškou zákaz provozování loterií a jiných podobných her na celém území obce. Od roku 2015 pak tedy nejsou na území obce evidovány žádné výherní automaty a výše odvodu z výherních hracích přístrojů představuje od tohoto roku nulovou částku.

Do roku 2011 byla u části výtěžku z VHP sledována klesající tendence. Od roku 2011, kdy se pod touto položkou začal vykazovat podíl 30% na odvodu z loterií a jiných podobných her tento obecní příjem stoupl více než trojnásobně, a pak ještě i téměř dvojnásobně v následujícím roce. Od roku 2013 je tento příjem spíše vyrovnaný a pohybuje se ve výši okolo 110 000 Kč (viz Tab. 6).

Tab. 7 Příjmy z VHP a JTHZ za vybrané období (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

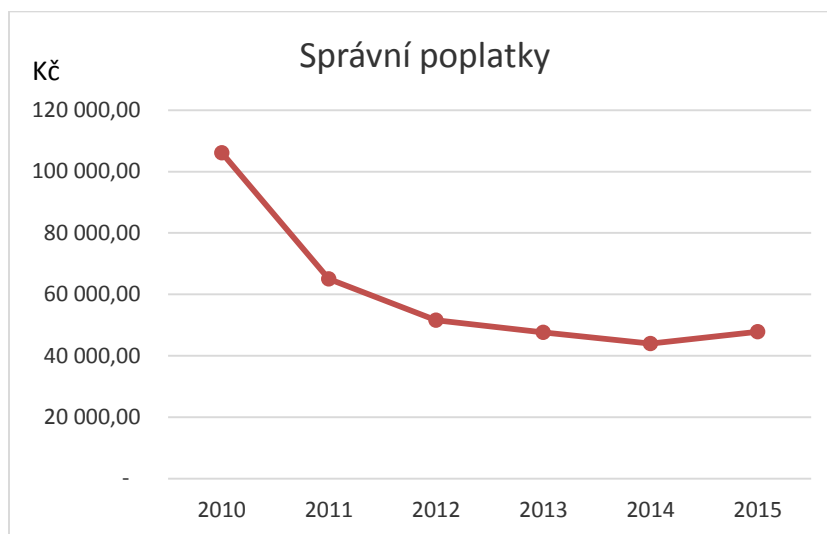
Druh příjmu/rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Poplatek	40 000	-	-	-	-	-
Odvod výtěžku (od r. 2012 30% z loterií)	31 830	17 320	66 400	115 180	98 815	108 493
Odvod z VHP	-	-	26 420	10 307	8 816	-
Celkem příjem (Kč)	71 830	17 320	92 820	125 487	107 631	108 493

Po zhodnocení stavu před novelou a po zavedení novely lze konstatovat, že tato novela působila pozitivně, neboť došlo ke stabilizaci a navýšení příjmů, které plynou do obecního rozpočtu z VHP a JTHZ. Změny sazeb, které vešly v platnost od 1. 1. 2016 zatím nelze komentovat, neboť pro analýzu dosud nejsou dostatečná data.

4.1.4 Správní poplatky

Zákon o správních poplatcích (č. 634/2004 Sb.) byl za sledované období několikrát novelizován. Předmětem úprav byla zejména výše částek vybíraná za jednotlivé úkony. Obecní příjem z těchto poplatků postupně klesal (viz Graf 11). Nejvýraznější změna byla patrná v roce 2011, kdy příjem ze správních poplatků klesl z částky 106 150 Kč na 65 050 Kč, tedy o 38,7%. V roce 2014 dosáhly příjmy ze správních poplatků svého minima, a to výše 44 020 Kč. V posledním roce došlo k mírnému zvýšení, a to na 47 780 Kč. Přesto odhad příjmů ze správních poplatků schvalovaný v obecním rozpočtu byl mimo rok 2010 vždy vyšší než skutečně přijatá částka. Nejprve byla v rozpočtu schvalována částka ve výši 80 000 Kč (do roku 2011), poté ve výši 50 000 Kč. Při tom se nedá předpokládat, že by

skutečně vynaložené správní výdaje také vykazovaly klesající charakter. Je tedy patrné, že část správních výdajů musí obec hradit z jiných zdrojů.

Graf 11 *Příjmy ze správních poplatků* (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

4.1.5 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy představují nejstabilnější druh příjmů obecního rozpočtu. Za sledované období dosahovaly průměrné výše 5,5 mil. Kč.

Největší část nedaňových příjmů je tvořena položkou 2111 – příjmy z poskytování služeb a výrobků. V tabulce 6 lze vidět strukturu jednotlivých příjmů, které spadají pod tuto položku (hodnoty z roku 2013). Podle očekávání přijímá obec nejvíce prostředků za služby pro obyvatelstvo týkající se odvádění a čištění odpadních vod a sběru a svozu komunálních odpadů. Občané v obci platí na základě objemu vyvážené popelnice a frekvence jejího vývozu. Jak již bylo zmíněno, obec vykonává tyto služby zprostředkovaně na základě smluvního vztahu se společnostmi OVAK, a.s. a OZO, a.s. Objem přijatých prostředků za tyto služby v průběhu sledovaného období kontinuálně rostl. Skokový nárůst byl zaznamenán v roce 2012 kdy prostředky za odvod a čištění odpadních vod vzrostly o 670 260 Kč, což bylo téměř 28%.

Významnější příjmy získávala obec dále za nebytové hospodářství, zneškodňování komunálního odpadu a za služby spojené s pohřebnictvím. V obci stále funguje obecní rozhlas. V roce 2013 činily příjmy za poskytování těchto služeb 18 500 Kč.

Tab. 8 *Struktura položky 2111 v r. 2013* (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

Skupina	Paragraf	Hodnota (Kč)
3. služby pro obyvatelstvo	3613. Nebytové hospodářství	138 330
3. služby pro obyvatelstvo	3632. Pohřebnictví	86 499
3. služby pro obyvatelstvo	3722. Sběr a svoz komunálních odpadů	1 436 905
3. služby pro obyvatelstvo	3725. Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	99 384
6. všeobecná veřejná správa a služby	6171. Činnost místní správy	353
1. zemědělství a lesní hospodářství	1031. Pěstební činnost	56 911
2. prům. a ostatní odvětví hospodářství	2321. Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	2 725 882
3. služby pro obyvatelstvo	3314. Činnosti knihovnické	9 404
3. služby pro obyvatelstvo	3341. Rozhlas a televize	850
3. služby pro obyvatelstvo	3399. Ostatní záležitosti kultury, církví a sdělovacích prostředků	18 500
3. služby pro obyvatelstvo	3612. Bytové hospodářství	6 213

Jako nedaňové jsou dále označovány příjmy z prodeje zboží. Zde je myšleno zboží nakoupené i hromadně za účelem dalšího postupného prodeje. Obec takto nakupuje například jednorázově popelnice nebo potřebné formuláře, které následně prodává svým občanům. Tyto příjmy jsou hodně kolísavé. Z hlediska objemu nejsou pro obec zásadní. Nejvyšší příjem za sledované období dosahoval výše 22 685 Kč.

Výraznějšími položkami nedaňových příjmů jsou příjmy z pronájmu. Jedná se o pronájem pozemků, ostatních nemovitostí a jejich částí. V průměru dosahovaly příjmy z pronájmu výše 636 040 Kč. K výraznějším změnám u těchto příjmů došlo v posledních dvou sledovaných letech. V roce 2014 došlo k poklesu o 227 153 Kč, což bylo kompenzováno zpětným nárůstem v roce 2015 o 266 909 Kč.

U příjmů z přijatých úroků byla zaznamenána výrazná klesající tendence. Z částky 68 120 Kč za rok 2010 klesly až na hodnotu 4 911 Kč v roce 2015.

Od roku 2013 získává obec významné částky ze sankčních plateb přijatých od jiných subjektů. Výše těchto příjmů se pohybuje ve výši 330 000 Kč. Do roku 2013 přitom dosahovaly tyto příjmy v průměru jen 11 700 Kč.

Částky v řádech deseti tisíců korun získává obec dále z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku, přijatých neinvestičních darů a nekapitálových příspěvků a náhrad.

Nárazově plynou do obecního rozpočtu nedaňové příjmy z pojistných náhrad a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let od jiných veřejných rozpočtů.

4.1.6 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy jsou v porovnání s ostatními druhy příjmů položkou nejnižší a výrazně proměnlivou. Nejvyšších kapitálových příjmů bylo dosaženo v roce 2012, a to konkrétně 704 220 Kč. Příjmy plynuly z prodeje pozemků. Například v roce 2015 však byly v této kategorii zaznamenány příjmy nulové.

Nepravidelnost těchto příjmů je dána jejich povahou. Větší prodeje nelze uskutečňovat pravidelně. Také ceny na trhu se neustále vyvíjejí. Tato skutečnost je potvrzena také nestabilními kapitálovými příjmy zaznamenanými v souvislosti s rozpočtem státním (viz. Tab. 9). Zatímco v prvních třech letech byly příjmy srovnatelné, v roce 2013 došlo k více než dvojnásobnému navýšení. Výrazné navýšení pak bylo zaznamenáno i v roce 2015.

Tab. 9 *Vývoj kapitálových příjmů - obec, stát* (MF ČRb,
©2015, vlastní zpracování)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Obec (tis. Kč)	8	2	704	286	27	-
Stát (tis. Kč)	2 718 608	2 307 169	2 674 545	5 889 527	4 947 113	7 910 997

4.1.7 Přijaté transfery

Největší fluktuace byla zaznamenána u přijatých transferů. Právě snížení těchto druhů příjmů způsobilo propad celkových obecních příjmů o téměř 10 mil. Kč v roce 2011. Tento propad byl však zaznamenán celorepublikově, kdy ve zmíněném roce došlo ke snížení dotací týkajících se projektů spolufinancovaných z fondů Evropské unie.

Obci se úspěšně daří získávat značné finanční obnosy z investičních dotací. V roce 2013 byla obcí přijata dotace ve výši cca 4,2 mil. Kč na pořízení čistícího vozidla a modernizaci mateřské školy. V roce 2014 byla využita dotace ve výši cca 7,6 mil. Kč na rekonstrukci školní zahrady, zateplení budovy mateřské školy a pořízení územního plánu.

4.2 Hospodaření obce

Obec používá své finance jednak pro zabezpečení každodenního provozu obce (běžné výdaje) a jednak pro dlouhodobé finanční investice (kapitálové výdaje). Toto členění výdajů se nazývá druhové. Z tabulky 10 je patrné, že běžné výdaje vykazují lineární průběh, tedy

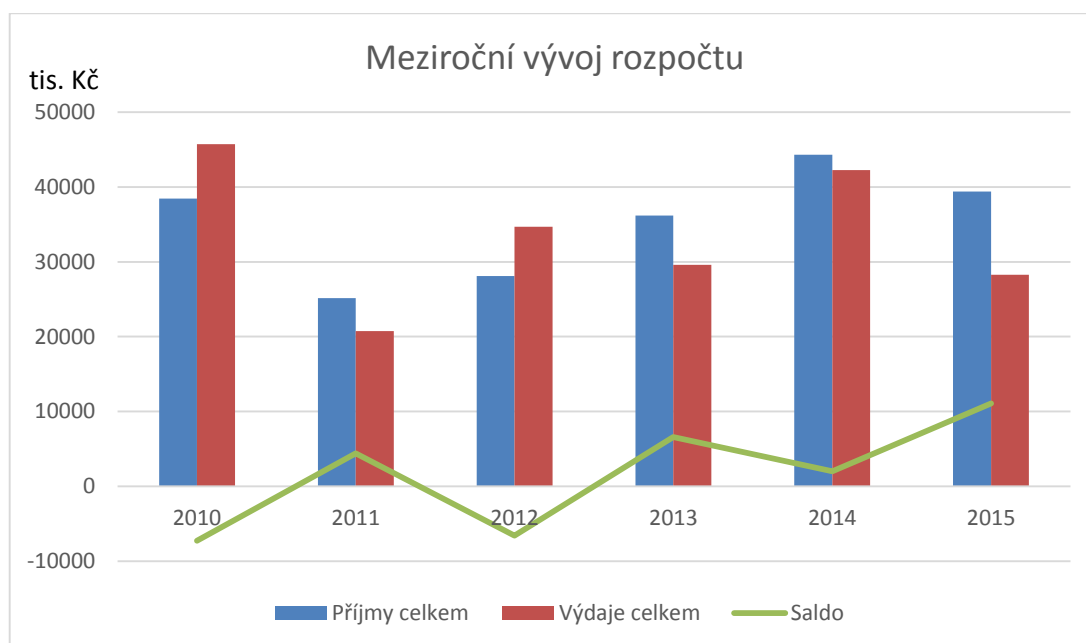
v průběhu času dochází k růstu výdajů. Kapitálové výdaje jsou oproti tomu značně rozkolísané. K významným investicím došlo zejména v letech 2010, 2012 a 2014.

Tab. 10 *Druhové členění výdajů* (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Běžné výdaje (tis. Kč)	12 050	19 624	20 476	22 571	22 751	24 780
Kapitálové výdaje (tis. Kč)	33 670	1 129	14 188	7 032	19 520	3 495

Pokud porovnáme celkové obecní příjmy s celkovými obecními výdaji, dostaneme saldo obecního rozpočtu. Jak je patrné z grafu 2, byla tato bilance v průběhu sledovaného období značně nevyrovnaná. Střídaly se roky s rozpočtem přebytkovým a schodkovým. Uskutečněné investiční akce si vyžádaly jednak použití zůstatků z minulých let a pak také financování pomocí úvěrů. Schodkové hospodaření tedy nelze považovat za špatný výsledek. Lze očekávat, že uskutečněné investice přinesou obci a jejím obyvatelům v budoucnu užitek dlouhodobého charakteru.

Z grafu i výše uvedené tabulky je patrné, že obec se po poslední větší investici z roku 2014 snaží svůj rozpočet vyrovnat a v roce 2015 proto výrazně omezila investiční výdaje.

Graf 12 *Meziroční vývoj rozpočtu* (Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

4.3 Shrnutí vývoje obecních příjmů

Jak bylo patrné v analytické části, vývoj příjmů ze sdílených daní byl značně poznamenán novelou rozpočtového určení daní z roku 2013. Jak konkrétně se toto opatření dotklo jednotlivých daní lze vidět v tabulce 11. Největší navýšení bylo patrné u daně z přidané hodnoty. Tato daň je celkově nejstabilnější a také nejvýraznější položkou obecních příjmů. V analýze bylo zjištěno, že na sumu plynoucí do obecního rozpočtu z daně z přidané hodnoty nemá velký vliv změna sazeb DPH, ke které v průběhu sledovaného období docházelo. V roce 2016 se očekává navýšení příjmů z DPH v souvislosti se zavedením kontrolního hlášení a elektronické evidence tržeb.

Tab. 11 *Vliv novely RU na daňové příjmy obce*
(Výkazy obce Vřesina, vlastní zpracování)

Název položky	2012	2013	Rozdíl
Daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti	4 058 540,00	5 187 471,00	1 128 931,00
Daň z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti	597 260,00	375 123,00	- 222 137,00
Daň z příjmu fyzických osob z kapitálových výnosů	439 040,00	559 122,00	120 082,00
Daň z příjmu právnických osob	4 298 020,00	5 397 301,00	1 099 281,00
Daň z příjmu právnických osob za obce	809 970,00	1 227 780,00	417 810,00
Daň z přidané hodnoty	8 689 910,00	11 561 282,00	2 871 372,00
Daň z nemovitosti	821 380,00	827 867,00	6 487,00
Celkem	19 714 120,00	25 135 946,00	4 781 879,00

Pozitivní dopad měla novela na příjmy z daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a daně z příjmu právnických osob. Příjmy z daně z příjmů fyzických osob rostly i v ostatních letech. Bylo zde ale zjištěno, že motivační prvek, který by měl obce podněcovat k vytváření pracovních míst v obci, dostatečně nefunguje, neboť příjmy plynoucí z jednoho zaměstnance jsou několikanásobně nižší než náklady na vytváření pracovní pozice. Daň z příjmu právnických osob vykazovala v prvních letech klesající charakter v důsledku doznívající finanční krize. Později začaly příjmy z této daně strmě růst.

Jedinou daní vykazující v roce 2013 zápornou změnu byla daň z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti. Tato daň je v poslední době často kritizována jako nevhodný příjem rozpočtu obcí. Poukazuje se nejen na její nestabilitu v průběhu jednotlivých let, ale také na výkyvy během roku, ke kterým dochází v důsledku uplatňování slev. Kritika daně byla skutečně vyslyšena a od 1. 1. 2017 by mělo dojít k jejímu zrušení. Výnosy z této daně by měly být kompenzovány navýšením podílu na dani z přidané hodnoty.

Výnosy z daně z příjmu fyzických osob z kapitálových výnosů vykazovaly poměrně konstantní růst v celém sledovaném období. Daň z nemovitých věcí nebyla změnami v rozpočtovém určení ovlivněna, neboť i po změně plyne do obecního rozpočtu 100 % výnosu této daně z nemovitostí, nacházejících se na území obce. Z analýzy vyplynulo, že obec nevyužívá koeficienty, kterými je možné upravit výši daně v obci.

Obec Vřesina vybírá na svém území celkem čtyři poplatky - poplatek za psů, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity a do roku 2011 byl zaveden také poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj. Poplatky tvoří jeden z mála daňových příjmů, který může obec výrazně regulovat. Z analýzy vyplynulo, že obec má nastavené nízké poplatky ze psů a existuje zde tedy prostor pro optimalizaci. Úpravy poplatku ze vstupného a poplatku z ubytovací kapacity jsou bezpředmětné, neboť většina akcí, která je v obci pořádána, je organizována místními organizacemi a poplatky se zde proto nevybírají. Větší kulturní a sportovní akce jsou pořádány v přilehlé Ostravě a mají spíše nárazový charakter.

U správních poplatků byla zaznamenána klesající tendence a lze předpokládat, že příjmy z těchto poplatků nepokryjí náklady, které jsou s administrativou spojeny. Obec však nemá možnost tyto poplatky upravovat, neboť jejich výše je dána zákonem.

Nejstabilnější částí obecního rozpočtu jsou nedaňové příjmy, které dosahovaly v průměru výš 5,5 mil. Kč. Největší část nedaňových příjmů je tvořena příjmy z poskytování služeb a výrobků.

Kapitálové příjmy vykazovaly ve sledovaném období kolísavý průběh, který je zapříčiněn zejména povahou těchto příjmů. Obec Vřesina získala v roce 2013 dotaci na pořízení čistícího vozidla a modernizaci mateřské školy. V roce 2014 byla využita dotace ve výši cca 7,6 mil. Kč na rekonstrukci školní zahrady, zateplení budovy mateřské školy a pořízení územního plánu.

Hospodaření obce za sledované období nebylo vyrovnané. Na schodkovém hospodaření se podepsaly zejména uskutečněné investice. V posledním roce však byla investiční aktivita obce utlumena a obec vykázala kladné saldo příjmů a výdajů.

5 NÁVRH OPTIMALIZACE ROZPOČTU OBCE

System RUD v České republice je založen především na přerozdělování daňových výnosů. Na základě již komentovaných skutečností jsou možnosti obce ohledně navýšení jejich rozpočtu značně omezené. Pro efektivní zabezpečení místních veřejných statků je nezbytné, aby měla obec do určité míry možnost ovlivňovat výši svých příjmů v závislosti na vykonávaných politikách.

Daňovou autonomii místních samospráv v České republice lze porovnat s vybranými evropskými státy a následně případně aplikovat některé prvky ohledně ovlivňování daňových příjmů ze zahraničí do českého prostředí. Porovnání je provedeno pomocí metodiky Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organization for Economic Co-operation and Development, dále také „OECD“). Rozdělení úrovně pravomocí do jednotlivých kategorií je znázorněno v tabulce 8.

Tab. 12 *Vymezení daňové autonomie (OECD, ©2016)*

a	Plná pravomoc stanovit sazbu a základ daně decentralizovanou úrovní vlády.
a.1	Příjemce stanovuje daňovou sazbu, základ daně i daňové úlevy bez konzultace s vyšší úrovní vlády.
a.2	Příjemce stanovuje daňovou sazbu, základ daně i daňové úlevy po konzultaci s vyšší úrovní vlády.
b	Pravomoc stanovit sazbu daně decentralizovanou úrovní vlády.
b.1	Příjemce stanovuje sazbu daně a vyšší vládní úroveň neurčuje dolní ani horní limit sazby.
b.2	Příjemce stanovuje sazbu daně a vyšší vládní úroveň určuje dolní a/nebo horní limit sazby.
c	Pravomoc měnit základ daně.
d	Sdílení daní mezi úrovněmi vlády.
d.1	Sdílení daní kdy příjemce (decentralizovaná úroveň vlády) určuje podíl.
d.2	Sdílení daní kdy podíl může být změněn pouze při souhlasu decentralizované úrovně vlády.
d.3	Sdílení daní kdy podíl daní decentralizovaným úrovním vlády je stanoven legislativou a může být jednostranně změněn centrální vládou s menší frekvencí než 1x ročně.
d.4	Sdílení daní kdy podíl daní decentralizovaným úrovním vlády je určován každoročně centrální úrovní vlády.
e	Ostatní případy, kdy centrální vláda stanovuje sazbu a základ daně pro decentralizované úrovně vlády.
f	Daně nezařaditelné do kategorií „a“ až „e“.

Z tabulky vyplývá, že státy, které z velké části využívají kategorie a až b.1, mají nastavený systém, který umožňuje místním správám významně ovlivňovat výši příjmů plynoucí z daňových rozpočtů. Státy využívající nižší kategorie daňové autonomie mají kompetence z hlediska ovlivňování výše daní spíše omezené.

Z kolika procent využívají vybrané státy EU jednotlivých kategorií daňové autonomie je uvedeno v tabulce 9. Toto rozdělení je vztaženo k roku 2011. Je proto pravděpodobné, že současné nastavení autonomie místních samospráv se bude v řádech procent odlišovat.

Na základě vybraných států je patrné, že naprostá většina využívá kategorii b.2, což znamená, že příjemce (územní samosprávný celek, dále také „ÚSC“) stanovuje sazbu daně a vyšší vládní úroveň určuje dolní nebo horní limit sazby. Státy, které nevyužívají z většiny kategorii b.2 mají většinu míry autonomie v kategorii b.1, což znamená, že příjemce daně stanovuje sazbu daně bez vládního omezení. Tato kategorie je rozšířená hlavně ve vyspělých severních státech.

V Itálii, je až z 36% využívána kategorie a.1, což znamená, že příjemce si může stanovit daňovou sazbu, základ daně i daňové úlevy, a to bez konzultace s vyšší úrovní vlády. Této výsady mohou využívat téměř z 8% také územní samosprávné celky v Rakousku a z téměř 4,5% také v sousedním Slovensku. ÚSC na Slovensku mají jako v jediném z vybraných států částečnou možnost měnit také základ daně (kategorie c). Oproti tomu sousední Polsko využívá kategorii b.2 jen z 36,5% a téměř z 60% kategorii d.3, která značí nízkou míru daňové autonomie (centrální vláda může častěji než 1x ročně měnit podíl decentralizovaných vlád na sdílených daních).

Tab. 13 Daňová autonomie ÚSC ve vybraných státech (OECD, ©2016)

	a	a.1	a.2	b	b.1	b.2	c	d.1	d.2	d.3	d.4	e	f
Rakousko		7,9				15,1						61,6	15,4
Česká republika						100							
Dánsko					87,1	11				1,9			
Finsko					85,1	6,26					8,59	0,09	0,01
Německo						75,8						23,8	0,45
Maďarsko						84,2					15,6	0,15	0,07
Itálie		36				57,7						6,25	
Lucembursko		4,61				92,6						1,09	1,68
Nizozemsko					66,5	30,8							2,68
Norsko						98,5						1,46	
Polsko						36,5				59,3			4,15
Slovensko		4,42				95,3	0,25						

Švédsko					97,4							2,61	
Velká Británie						100							

Vyšší míra daňové autonomie je očekávána u států s vysokým podílem ÚSC na celkových výnosech. Podíly územních samospráv na celkových daňových výnosech jsou uvedeny v tabulce 10.

Tab. 14 Podíl ÚSC v jednotlivých státech na daňových výnosech (OECD, ©2016)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rakousko	6,76	6,55	6,29	6,17	6,29	6,53
Česká republika	19,01	18,43	18,41	18,39	19,07	19,69
Dánsko	27,14	27,55	27,28	27,37	27,66	25,88
Finsko	29,01	29,73	28,74	28,62	29,33	29,58
Německo	11,17	11,40	11,43	11,49	11,34	11,17
Maďarsko	10,33	10,69	11,26	9,94	9,88	9,58
Itálie	17,84	18,11	18,48	18,98	18,95	19,03
Lucembursko	6,65	6,59	6,43	5,99	5,54	5,38
Nizozemsko	10,56	10,21	10,08	9,96	9,49	9,35
Norsko	14,85	14,92	13,71	13,76	14,47	14,68
Polsko	17,63	17,65	17,21	17,09	17,20	17,99
Slovensko	4,70	4,99	5,29	5,65	5,82	5,56
Švédsko	35,02	33,71	33,84	35,17	35,28	34,77
Velká Británie	10,16	9,77	9,24	9,27	8,94	9,14

Na základě uvedených údajů lze potvrdit předpoklad u severních států Švédska, Finska a Dánska, jejichž podíly na státních výnosech jsou nejvyšší. Výjimku tvoří Slovensko, které ačkoliv využívá z více než 95% daňovou autonomii z kategorie b.2, podíl územních samospráv na daňových příjmech je druhý nejnižší z vybraných států. Znamená to tedy, že ačkoliv zde má místní samospráva možnost participovat na konečné výši daňových příjmů, celkové příjmy plynoucí z daní nejsou velké. Dalšími státy, u nichž je poměr místních vlád na celkových daňových příjmech poměrně malý, jsou Lucembursko, Rakousko a Velká Británie.

Z uvedeného je patrné, že Česká republika v porovnání s evropskými státy nemá rozdělenou daňovou autonomii místních samospráv do více kategorií. Všechna je soustředěna do kategorie b.2, což znamená, že jediný způsob, jak mohou tuzemské místní samosprávy ovlivňovat výši svých daňových příjmů, je prostřednictvím úpravy sazby daně s tím, že

jsou limitovány horní a dolní hranicí sazby stanovenou vládou. Jedinou daní, u které se tak děje, je daň z nemovitosti, kde má obec možnost upravit nebo zavést koeficienty zvyšující celkovou daňovou povinnost poplatníka.

Obce v České republice by mohly diferenciovat daňovou autonomii, soustředěnou prozatím jen do kategorie b.2, jen v souvislosti se změnou legislativy, která by upravila nastavení systému rozpočtového určení daní. Příkladem může být sousední Slovensko, jehož obce využívají celkem tři kategorie daňové autonomie, a sice a.1, b.2 a c.

Česká a Slovenská republika mají nejen společnou historii, ale rovněž stejný systém územní samosprávy, kde základními jednotkami územních samospráv jsou obce a vyššími samosprávnými celky jsou kraje. Oba státy jsou charakteristické vysokým počtem malých obcí.

Hlavním příjmem rozpočtů obou států jsou sdílené daně. Oproti České republice však na Slovensku plynou do obecních rozpočtů příjmy pouze z daně z příjmů fyzických osob (s výjimkou daně vybírané srážkou). Tím je vysvětlen nízký poměr územních samosprávných celků na celkovém daňovém výnosu uvedený v tabulce 10. Výnos daně z příjmů právnických osob, DPH a spotřební daně plyne na Slovensku do státního rozpočtu. Slovensko rovněž neviduje daně svěřené, jejichž výnos by plynul výhradně do rozpočtu obce, na jejímž území byl vybrán.

Další rozdíl mezi oběma republikami je v systému zavádění místních daní a poplatků. V České republice se za místní daně považují i poplatky, jejichž příjmy však tvoří jen malou část celkových daňových příjmů. Na Slovensku mají obce pravomoc zavést místní daně, u kterých mohou stanovit sazbu daně. Mezi místní daně je zde však řazena také daň z nemovitosti, kterou spravují samotné obce. Systém jejího výpočtu je na Slovensku rozdílný, částečně se odvozuje od ceny nemovitostí. V České republice spravují daň z nemovitostí místně příslušné finanční úřady, které vybranou daň převádějí jednotlivým obcím.

V České republice mají obce možnost stanovit místní koeficient a daňovou sazbu u všech nemovitostí, s výjimkou orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů a trvalých porostů zvýšit až pětkrát. Ačkoliv počet obcí, které tyto koeficienty zavádí, každoročně vzroste, stále tuto možnost využívá méně než 10% obcí.

Na Slovensku je systém zdanění nemovitostí upraven zákonem č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Daň z nemovitosti zde zahrnuje daň z pozemků, daň ze staveb a daň z bytů.

Daň z pozemků se vztahuje na všechny pozemky a její jednotná sazba je ve výši 0,25%. Obce ji však mohou snížit nebo i navýšit, a to až na dvacetinásobek nejnižší uvedené sazby. Základem daně z pozemků je cena pozemku, která se vypočte jako součin výměry pozemku v m² a ceny pozemku. Cena pozemku je stanovena v zákoně, odvozena na základě platných předpisů, nebo ji stanoví samy obce ve své obecně závazné vyhlášce.

Obdobně je počítána také daň ze staveb a daň z bytů. Zákon definuje jednotou sazbu daně platnou pro všechny typy staveb ve výši 0,033 eur za každý zastavěný m². Opět zde však mají obce vysokou pravomoc tuto sazbu upravit. Horní hranicí sazby je čtyřicetinásobek nejnižší uvedené sazby pro stavby určené pro bydlení. U vícepodlažních staveb je možné navýšit nejnižší sazbu na desetinásobek za každý započatý m² zastavěné plochy a každé další podlaží (kromě prvního nadzemního podlaží). Daň z bytů a nebytových prostor nesmí překročit čtyřicetinásobek nejnižší sazby daně z bytů a desetinásobek nejnižší daně z nebytových prostor uvedených v obecně závazné vyhlášce.

V kompetenci slovenských obcí je tedy snižovat nebo zvyšovat sazbu daně u všech typů nemovitostí, přičemž výše případného navýšení se může v jednotlivých částech obce lišit až čtyřicetkrát, což je oproti pravomocím českých obcí značný rozdíl. Flexibilita daňových sazeb umožňuje nastavit systém vyhovující potřebám obce. Snížením sazeb může nalákat nové investory či usnadnit odprodej obtížně využitelných objektů. V praxi se však ukazuje, že většina obcí nemá systém nastavení sazeb speciálně upravený. Většinou jsou nastaveny tak, aby upřednostnily rezidenty vůči ostatním subjektům, především pak podnikatelům. Jedná se o systém přinášející obcím hlavně popularitu u místních voličů. (Srmiková, Sedmihradská, ©2011)

Také v České republice usiluje většina místních vlád o přízeň občanů nízkými daněmi a místní koeficient proto většina z nich nezavádí. Obec Vřesina v tomto případě není výjimkou. V obci je zaveden pouze velikostní koeficient, který je v závislosti na počtu obyvatel ve výši 1,4. V kompetenci obce je tento koeficient o jednu až tři kategorie snížit nebo navýšit. Této možnosti ovšem obec nevyužívá. Z provedené analýzy je patrné, že v obci roste zájem o stavební pozemky. V obci tak v posledních letech narůstá počet nových staveb a

v souvislosti s tím také počet obyvatel. Je zde proto předpoklad, že patřičnými úpravami koeficientů by bylo možné optimalizovat příjmy obecního rozpočtu.

Možné úpravy koeficientu budou znázorněny na následujících příkladech. Potřebná data budou čerpána z údajů Českého statistického úřadu (©2015) a stránek Ministerstva pro místní rozvoj (©2015). Jelikož nebylo možné dohledat všechny potřebné informace, byly některé hodnoty převzaty na základě průměru v České republice (např. průměrná podlahová plocha v rodinných domech), některé nejsou ve výpočtu zohledněny (např. vlastnictví nemovitosti a pozemků pro případné osvobození).

1. Daň ze staveb a jednotek

U vstupních údajů byla průměrná podlahová plocha jednotek pro rodinnou rekreaci a garáží stanovena na základě reprezentativního vzorku. Budeme předpokládat, že v obci se nachází jen dvoupodlažní rodinné domy, čímž dojde k navýšení koeficientu o 0,75.

Tab. 15 *Vstupní údaje – daň ze staveb a jednotek* (vlastní zpracování)

Způsob využití objektu	Počet objektů	Průměrná podlahová plocha v m ²	Sazba daně (Kč/m ²)
Rodinný dům	843	109,1	2 + 0,75
Rodinná rekreace	15	50,9	6
Garáž	62	19	8
Velikostní koeficient		1,4	

2. Daň z pozemků

Zákon o dani z nemovitostí č. 338/1992 Sb. §4 uvádí pozemky, které jsou od daně osvobozeny (a to například i v závislosti na délce držby u lesních pozemků a orné půdy). Jelikož podrobné údaje o pozemcích potřebné pro podrobnější výpočty nejsou k dispozici, budeme vycházet z vypočtených údajů pro daň ze staveb a z výnosu z celkové daně v roce 2015. Obecně však nejsou pozemky (kromě pozemků stavebních) ovlivněny výší místního koeficientu. Proto výnosy z daně z pozemků budou při výpočtech celkové daně z nemovitosti v závislosti na změnách koeficientu marginální.

Situace 1 - zavedení místního koeficientu ve výši 2

Na základě výchozích údajů je postup výpočtu daně ze staveb a jednotek bez zavedení koeficientu následující:

- a) rodinné domy

$$843 * 109,1 * 2,75 * 1,4 = 354\,089,5 \text{ Kč}$$

b) jednotky pro rodinnou rekreaci

$$15 * 50,9 * 6 * 1,4 = 6\,413,4 \text{ Kč}$$

c) garáže

$$62 * 19 * 8 * 1,4 = 13\,193,6 \text{ Kč}$$

Celkem tedy plynou do rozpočtu obce příjmy ve výši 373 696,5 Kč. V případě, že by byl zaveden místní koeficient ve výši 2, vzrostly by výnosy z daně z pozemků a jednotek celkem na **747 392 Kč**.

Na základě provedeného výpočtu a výnosu z celkové daně v roce 2015 lze odvodit, že daň z pozemků tvoří 57% celkové daně z nemovitosti. Celkem tedy bude výnos z daně z pozemků přibližně 495 365 Kč. Počet stavebních pozemků v obci tvoří jen asi 4%. Na základě uvedených údajů by zavedení místního koeficientu způsobilo navýšení daně z pozemků o 19 814 Kč. Celkem by tedy byl výnos daně z pozemků ve výši **515 180 Kč**.

Celkový dopad ze zavedení místního koeficientu je následující

Tab. 16 *Daň z nemovitosti – Situace 1* (vlastní zpracování)

Původní výnos daně z nemovitosti (r. 2015)	863 548 Kč
Výnos po zavedení místního koeficientu 2	1 262 572 Kč
Celkový rozdíl v Kč	399 024 Kč
Celkový rozdíl v [%]	46,2 %

Situace 2 - zvýšení velikostního koeficientu na 1,6

Zvýšení velikostního koeficientu se na výpočtu daně ze staveb promítne následujícím způsobem:

a) rodinné domy

$$843 * 109,1 * 2,75 * 1,6 = 404\,673,7 \text{ Kč}$$

b) jednotky pro rodinnou rekreaci

$$15 * 50,9 * 6 * 1,6 = 7\,329,6 \text{ Kč}$$

c) garáže

$$62 * 19 * 8 * 1,6 = 15\,078,4 \text{ Kč}$$

Po navýšení velikostního koeficientu by dosahoval celkové příjmy daně ze staveb **427 081 Kč**. Došlo tak k navýšení příjmů o 12,5%.

Na výnosech daně z pozemků by se toto navýšení při zachování výpočtů ze situace 1 projevilo částkou 2 476 Kč. Celkem by tedy byly výnosy z daně z pozemků **497 841 Kč**

Celkový dopad ze zvýšení velikostního koeficientu je následující

Tab. 17 *Daň z nemovitosti – Situace 2* (vlastní zpracování)

Původní výnos daně z nemovitosti (r. 2015)	863 548 Kč
Výnos po zavedení místního koeficientu 2	924 922 Kč
Celkový rozdíl v Kč	61 374 Kč
Celkový rozdíl v [%]	7,1 %

Situace 3 - zvýšení velikostního koeficientu na 1,6 a zavedení místního koeficientu 2

Na základě výpočtu pro situaci 2 by dosahovaly celkové příjmy daně ze staveb po navýšení velikostního koeficientu 427 081 Kč. Pokud zohledníme ještě místní koeficient 2, dojde k dalšímu navýšení na částku **854 162 Kč**.

Na výnosech daně z pozemků se změny místního koeficientu projeví částkou 2 476 Kč. Pokud zohledníme ještě místní koeficient, vzroste výnos ještě o částku 22 290 Kč. Celkem tak bude výnos daně z pozemků po zavedení obou koeficientů ve výši **520 131 Kč**.

Celkový dopad ze zvýšení/zavedení obou koeficientů je následující

Tab. 18 *Daň z nemovitosti – Situace 3* (vlastní zpracování)

Původní výnos daně z nemovitosti (r. 2015)	863 548 Kč
Výnos po zavedení místního koeficientu 2	1 374 293 Kč
Celkový rozdíl v Kč	510 745 Kč
Celkový rozdíl v [%]	59,1 %

Z uvedených výpočtů je patrné, že významný, co se týče obecních příjmů, je zejména místní koeficient. Ačkoliv byla počítána jen situace, kdy je tento koeficient zaváděn v nejnižší hodnotě 2, přinesl navýšení obecních příjmů až o 46,2%. Proto se řešení ze situace 1 jeví jako velmi účinné. Situace 2 přinesla navýšení obecních příjmů jen o desítky

tisíc korun. Kombinace obou koeficientů způsobila více než 50 % celkové navýšení obecních příjmů.

Na základě provedené analýzy je ale patrné, že obce z obavy ztráty volebních preferencí nechtějí místní daně navyšovat. Situaci 3 proto vyloučíme. Bude nás nyní zajímat v průměru dopad opatření ze situace 2 na jednoho obyvatele. Z provedené analýzy bylo zjištěno, že obec evidovala v roce 2015 celkem 2 861 obyvatel. Celkem tak vycházela daňová povinnost na jednoho obyvatele ve výši 302 Kč. Po zavedení místního koeficientu se tato povinnost navýší na 441 Kč. Celkem tedy v situaci 2 tedy dojde k navýšení daňové povinnosti na jednoho obyvatele o 139 Kč. Dle mého názoru by nemělo toto navýšení představovat výraznou zátěž. I přesto lze očekávat ze strany obyvatel negativní ohlasy na toto opatření. Argumentem obce může být účelové a efektivní investování vybraných prostředků do rozvoje obce.

Dalším příjmem, u kterého byly v rámci analýzy zjištěny prostory pro optimalizaci, byl poplatek ze psů. Ačkoliv tyto platby tvoří velkou část obecních příjmů, celkový počet majitelů psů v obci není malý a obec by tak mohla případné ušetřené peníze vybrané z těchto poplatků investovat třeba právě do vybavení obce potřebami pro psí majitele.

Pro nastavení optimální výše tohoto poplatku jsem zjišťovala poplatky platné v okolních obcích. Zjištěné ceny jsou uvedeny v tabulce

Tab. 19 *Průzkum výše poplatku ze psů (vlastní zpracování)*

Obec/Městská část		Poplatek za 1 psa [Kč]	Poplatek za 2. a každého dalšího psa [Kč]
Poruba	rodinný dům	250	375
	byt	1500	2250
Klimkovice		200	300
Čavisov		100	150
Dolní Lhota		200	200

Jak lze vyčíst z tabulky, pouze městská část Poruba zavedla na svém území poplatek v maximální možné výši, a tedy 1 500 Kč. Tento poplatek se však týká jen obyvatelů žijících v bytech. Poplatek pro majitele psů žijící v rodinných domech je stanoven hned pětikrát nižší, i tak je ale v porovnání s ostatními poplatky nejvyšší. Naopak nejnižší nastavený poplatek je v obci Čavisov. Tento poplatek je zároveň jako jediný nastavený na nižší částku než v obci Vřesina.

Ze zjištěných údajů je v obci evidováno celkem 441 psů, z toho 41 psů vlastní jeden majitel. Za současné situace je tedy v obci na poplatcích za psy vybráno ročně 69 225 Kč.

Situace 1 – poplatky ve výši 200 Kč a 270 Kč

V prvním případě bych navrhovala navýšení poplatku za jednoho psa ve výši 200 Kč a za druhého a každého dalšího psa ve výši 270 Kč. Poplatek nastavený v takovéto výši je srovnatelný s ostatními obcemi. Jaký vliv by měla tato změna na obecní rozpočet je uvedeno v následující tabulce.

Tab. 20 *Poplatek ze psů – Situace 1* (vlastní zpracování)

Současný stav	69 225 Kč
Po provedené optimalizaci	91 070 Kč
Celkem rozdíl v Kč	21 845 Kč
Celkem rozdíl v %	31,6 %

Celkové úspory z tohoto opatření nejsou v porovnání s celkovými příjmy obce velké. Zároveň také zatížení poplatníků plynoucí z tohoto poplatku je zanedbatelné. Obec by musela zvážit, zda se jí toto opatření vyplatí aplikovat. Dle mého názoru by negativní reakce obyvatel v souvislosti se zavedenými změnami převýšily přínosy z dodatečně vybraných financí.

Situace 2 – poplatky ve výši 250 a 300 Kč

Pokud by obec chtěla na těchto poplatcích vybrat významnější částku, mohla by navýšit poplatky na částku 250 Kč za jednoho psa a 300 Kč za druhého a každého dalšího psa. Jak by se ve skutečnosti toto navýšení projevilo, je znázorněno v tabulce

Tab. 21 *Poplatek ze psů – Situace 2* (vlastní zpracování)

Současný stav	69 225 Kč
Po provedené optimalizaci	112 300 Kč
Celkem rozdíl v Kč	43 075 Kč
Celkem rozdíl v %	62,2 %

Jak je vidět z uvedených výpočtů, částka vybraná na poplatcích by při zavedení takového opatření stoupla o 62,2%. Celkový příjem ve výši 112 300 Kč by pak znamenal výraznou část obecního rozpočtu. Zde je dobré připomenout, že významným kladem příjmů z tohoto

poplatku je jejich predikovatelnost. Obec by tak mohla s dostatečným předstihem plánovat, jak vybrané finance co nejlépe investovat.

Podle mého názoru by však pro obec bylo dostačující zavést pouze mnou navrhnutou změnu se zavedením místního koeficientu u daně z nemovitých věcí (situace 1 u daně z nemovitých věcí). Hlavní pozitiva a negativa této situace jsou shrnuty ve SWOT analýze (Tab. 22).

Tab. 22 *SWOT Analýza* (vlastní zpracování)

<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • rostoucí zájem o pozemky a domy v obci • rostoucí počet přistěhovalých obyvatel • dosavadní absence místního koeficientu • stabilita příjmů v čase • příjem také do budoucna • jednoduchá proveditelnost 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • negativní ohlasy ze strany obyvatel • neexistující projekt pro efektivní investování dodatečně vybraných prostředků
<p>Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • možnost efektivního investování dodatečně vybraných financí do rozvoje obce 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • ztráta volebních preferencí • ztráta zájmu o pozemky a domy v obci • změna legislativy

Obec by si díky tomuto opatření navýšila své příjmy z daně z nemovitých věcí o více než 46 %. Důvody pro toto opatření spatřuji hlavně v rostoucím zájmu o lokality v obci a rostoucí trend počtu přistěhovalých obyvatel. Další výhodou je stabilita těchto příjmů v čase. Nevýhodou jsou případné negativní ohlasy místních obyvatel. To je také důvod, proč navrhuji zavést jen toto jedno opatření. Obec by proto měla mít již dopředu jasnou vizi, jak chce s dodatečně vybranými prostředky naložit. V případě, že obyvatelé pocítí od obce snahu naplňovat veřejný zájem, budou pro ně zavedená opatření lépe akceptovatelná.

ZÁVĚR

Cílem mé práce bylo optimalizovat rozpočet obce Vřesina z hlediska daňových příjmů. V úvodní části jsem charakterizovala pojmy týkající se rozpočtové soustavy v České republice, definovala jsem pojmy jako obec a územní rozpočet. Dále jsem popsala strukturu obecních příjmů a stručně definovala jednotlivé druhy daní, které se podílejí na obecních příjmech.

V praktické části jsem nejprve představila obec Vřesina. Charakterizovala jsem její polohu a poukázala jsem na trend rostoucího zájmu o tuto lokalitu pro účely bydlení. Dále jsem analyzovala její příjmy, zejména pak příjmy daňové, a to zejména v závislosti na změnách v rozpočtovém určení daní, ke kterému došlo v roce 2013. V analýze byly ovšem zmíněny i další legislativní změny, které měly vliv na jednotlivé daně.

Na analytickou část navazovala část projektová, ve které jsem se snažila v návaznosti na zjištěné poznatky optimalizovat obecní rozpočet. Pomocí metodiky OECD jsem zjistila, že Česká republika zaostává v oblasti daňové autonomie za ostatními státy Evropské unie. Pro inspiraci ohledně diferenciací daňové autonomie jsem vybrala sousední Slovensko a představila jsem systém nastavení daně z nemovitostí v této zemi. Bylo zjištěno, že obce na Slovensku mohou výrazně měnit výši vybírané daně z nemovitosti na svém území. V návaznosti na zjištěné poznatky byly navrženy změny pro výběr daně z nemovitosti v obci Vřesina. Změny byly učiněny v souladu s českou legislativou. Celkem byla představena tři řešení.

Z analytické části rovněž vyplynulo, že v obci existuje prostor pro navýšení poplatků za psy. Proto zde byly dále představeny možnosti, jak lze tyto poplatky upravit a zhodnoceny případné pozitivní a negativní důsledky těchto opatření.

V závěru bylo v návaznosti na provedené výpočty vybráno jedno řešení jevící se jako ne-optimálnější, které jsem zhodnotila pomocí SWOT analýzy. Dle mého názoru by se obec měla zaměřit na optimalizaci daně z nemovitých věcí. Zavedením místního koeficientu by mohla navýšit příjmy z daně z nemovitostí až o 46 %. Silnou stránkou tohoto řešení je jeho jednoduché zavedení. Vedení obce stanoví koeficient ve své obecně závazné vyhlášce, kterou schvaluje zastupitelstvo. Po schválení je vyvěšena na úřední desce a zaslána na Ministerstvo vnitra. Koeficient je platný vždy od 1. ledna následujícího roku. Slabými stránkami mou navrhovaného řešení jsou negativní reakce ze strany obyvatel na zvýšení jejich daňové povinnosti. Obec by proto měla již dopředu plánovat, jak efektivně využít doda-

tečně získané zdroje, aby obyvatelé byli s efektivním využitím finančních zdrojů spokojeni. Vzhledem k tomu, že řešení je navrhováno také v závislosti na skutečnosti, že v obci roste počet přistěhovalých obyvatel, měla by se obec snažit vytvářet pro tyto obyvatele příjemné zázemí pramenící z podpory kultury a celkové obecní sounáležitosti. Jen tak zde zájem o bydlení nebude upadat a obec bude mít prostor se dále rozvíjet.

Jelikož nastíněné změny by způsobily navýšení obecního rozpočtu, považuji cíl práce za splněný.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

CÍSAŘOVÁ, Eliška a Jan PAVEL, 2008. *Průvodce komunálními rozpočty: aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International. ISBN 978-80-87123-06-5.

ČERVENKA, Miroslav, 2009. *Soustava veřejných rozpočtů*. Příbram: Leges. ISBN 978-80-87212-11-0.

GRUBER, Jonathan, 2011. *Public finance and public policy*. New York: Worth Publishers. 767 s. ISBN 1-4292-1949-1.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka a MAAYTOVÁ, Alena, 2007. *Veřejné finance*. Praha: ASPI. 364 s. ISBN 978-80-7357-301-0.

HRABALOVÁ, Simona, 2004. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-3356-8.

KADEČKA, Stanislav, 2003. *Právo obcí a krajů v České republice*. Praha: Beck. ISBN 80-7179-794-4.

PEKOVÁ, Jitka, 1997. *Hospodaření obcí a rozpočet*. Praha: Codex Bohemia. 289 s. ISBN 80-85963-34-5.

PEKOVÁ, Jitka, 2008. *Veřejné finance: úvod do problematiky*. 4. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-358-4.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Veřejné finance: Teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR. 644 s. ISBN 978-80-7357-698-1.

PETEROVÁ, Helena, 2014. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*. Vyd. 4., aktualiz. a rozš. Praha: Institut pro veřejnou správu Praha. ISBN 978-80-86976-28-0.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-247.5608-0.

ROSEN, Harvey S. a Ted GAYER, 2010. *Public Finance*. New York: McGraw-Hill Higher Education. 595 s. ISBN 978-0-07-351135-1.

ŠIROKÝ, J, 2008. *Daňové teorie: s praktickou aplikací*. Praha: C.H. Beck. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

Legislativa

ČESKO. *Vyhláška č. 323/2002 Sb. ze dne 2. července 2002 o rozpočtové skladbě.* In: Sbírk
ka zákonů. 2002, částka 118, s. 6909-6966. Dostupný také z:
<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

[zakonu/SearchResult.aspx?q=323/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=323/2002&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

ČESKO. *Zákon č. 1/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992 Ústava České republiky.* In: Sbírk
ka zákonů. 1993, částka 1, s. 1-16. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

[zakonu/SearchResult.aspx?q=1/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1/1993&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

ČESKO. *Zákon č. 128/2000 Sb. ze dne 12. dubna 2000 O obcích.* In: Sbírk
ka zákonů. 2000, částka 38, s. 1737-1762. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

[zakonu/SearchResult.aspx?q=128/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=128/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

ČESKO. *Zákon č. 202/1990 Sb. ze dne 17. května 1990 O loteriích a jiných podobných
hrách.* In: Sbírk
ka zákonů. 1990, částka 35, s. 828-837. Dostupný také z:
<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

[zakonu/SearchResult.aspx?q=202/1990&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=202/1990&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

ČESKO. *Zákon č. 218/2000 Sb. ze dne 27. června 2000 o rozpočtových pravidlech a o
změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).* In: Sbírk
ka zákonů. 2000, částka 65, s. 3104-3128. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

[zakonu/SearchResult.aspx?q=218/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=218/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

ČESKO. *Zákon č. 235/2004 Sb. ze dne 1. dubna 2004 o dani z přidané hodnoty.* In: Sbírk
ka zákonů. 2004, částka 78, s. 4946-5010. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

[zakonu/SearchResult.aspx?q=235/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=235/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

ČESKO. *Zákon č. 250/2000 Sb. ze dne 7. července 2000 o rozpočtových pravidlech územ-
ních rozpočtů.* In: Sbírk
ka zákonů. 2000, částka 73, s. 3557-3367. Dostupný také z:
<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

[zakonu/SearchResult.aspx?q=243/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=243/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

ČESKO. *Zákon č. 458/2011 Sb. ze dne 20. prosince 2011 o změně zákonů související se
zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů.* In:
Sbírk
ka zákonů. 2011, částka 158, s. 6082-6171. Dostupný také z:
<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka->

[zakonu/SearchResult.aspx?q=458/2011&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy](http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=458/2011&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy)

ČESKO. *Zákon č. 565/1990 Sb. ze dne 13. prosince 1990 o místních poplatcích*. In: Sbíрка zákonů. 1990, částka 92, s. 2106-2109. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=565/1990&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

ČESKO. *Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů*. In: Sbíрка zákonů. 1992, částka 117, s. 3473-3491. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=586/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

ČESKO. *Zákon č. 634/2004 Sb. ze dne 26. listopadu 2004 o správních poplatcích*. In: Sbíрка zákonů. 2004, částka 215, s. 11415-11501. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=634/2004%20&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

SLOVENSKO. *Zákon č. 582/2004 Z. z. ze dne 11. listopadu 2004 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady*. In: Zbierka zákov. 2004, částka 247. Dostupný také z: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2004-582>

Elektronické zdroje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, ©2015. Czso.cz [online]. [cit. 2016-02-21]. Dostupné z [www: <http://www.czso.cz/>](http://www.czso.cz/)

JIRÁNEK, Dan et al., ©2014. *Příručka pro člena zastupitelstva obce: po volbách v roce 2014* [online]. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra o. o., [cit. 2016-01-24]. ISBN 978-80-905421-3-6. Dostupné z: <http://www.smocr.cz/cz/tiskovy-servis/publikace/vysla-nova-prirucka-pro-clena-zastupitelstva-obce.aspx>

KYPETOVÁ Jaroslava, ©2015. *Změna motivačních prvků v RUD – kosmetika nebo řez?* In: *Deník veřejné správy* [online]. Praha: Triada, spol. s r. o. [cit. 2016-03-18]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6702450&ht=da%F2+z+p%F8%EDjm%F9+ze+z%E1visl%E9+%E8innosti>

MATEJ Miroslav, ©2016. *Rozpočty obcí a krajů v roce 2016*. In: *Deník veřejné správy* [online]. Praha: Triada, spol. s r. o. [cit. 2016-03-18]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/CLANEK.ASP?ID=6710577&HT=HOSPODA%F8EN%ED+OBC%ED+2014>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČRa, ©2013-2016a. Finanční správa [online]. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/danovy-system-cr/rozpocetove-urceni-dani>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČRb, ©2013-2016. Finanční správa [online]. [cit. 2016-02-07]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/danove-prijmy-rozpocetu-kraju-a-obci-3736>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČRc, ©2015. Monitor: informační portál Ministerstva financí [online]. [cit. 2016-04-02]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, ©2015. *Vybrané údaje o bydlení 2014*. [online]. Praha, [cit. 2016-04-09]. ISBN 978-80-7538-005-0. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/b4e26fba-aa83-42b2-a6f3-6f68581d4315/Vybrane-udaje-o-bydleni-2014.pdf?ext=.pdf>

OECD, ©2016. *OECDiLibrary* [online]. [cit. 2016-04-03]. Dostupné z: http://www.oecd-ilibrary.org/taxation/data/fiscal-decentralisation/tax-autonomy_data-00582-en?isPartOf=/content/datacollection/fsc-data-en

SRMIKOVÁ M., SEDMIHRADSKÁ L., ©2011. Daň z nemovitosti na Slovensku. In: *Deník veřejné správy* [online]. Praha: Triada, spol. s r. o. [cit. 2016-03-18]. Dostupné z: <http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6507915>

VŘESINA, © 2016. *Vresina.cz* [online]. [cit. 2016-02-20]. Dostupné z: <http://www.vresina.cz/>

Ostatní zdroje

Program rozvoje obce Vřesina 2014

Rozpočet obce Vřesina 2011-2015

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
JTHZ	Jiné herní technické zařízení
m ²	metr čtvereční
Např.	Například
PO	Právnícká osoba
RUD	Rozpočtové určení daní
Sb.	Sbírky
VHP	Výherní hrací přístroj
ZÚS	Základní územní samosprávný celek

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 <i>Veřejná správa</i>	12
Obrázek 2 <i>Rozpočtová soustava ČR</i>	15
Obrázek 3 <i>Rozpočtové určení daní 2016</i>	25
Obrázek 4 <i>Orientační poloha obce</i>	36
Obrázek 5 <i>Znak obce</i>	37

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 <i>Velikostní koeficient</i>	23
Tabulka 2 <i>Tabulka postupných přechodů</i>	26
Tabulka 3 <i>Struktura obecních příjmů v roce 2014</i>	31
Tabulka 4 <i>Podnikatelské subjekty podle právní formy</i>	38
Tabulka 5 <i>Bilance počtu obyvatel v obci Vřesina</i>	38
Tabulka 6 <i>Vývoj sazeb DPH</i>	48
Tabulka 7 <i>Příjmy z VHP a JTHZ za vybrané období</i>	53
Tabulka 8 <i>Struktura položky 2111 v r. 2013</i>	55
Tabulka 9 <i>Vývoj kapitálových příjmů - obec, stát</i>	56
Tabulka 10 <i>Druhové členění výdajů</i>	57
Tabulka 11 <i>Vliv novely RU na daňové příjmy obce</i>	58
Tabulka 12 <i>Vymezení daňové autonomie</i>	61
Tabulka 13 <i>Daňová autonomie ÚSC ve vybraných státech</i>	62
Tabulka 14 <i>Podíl ÚSC v jednotlivých státech na daňových výnosech</i>	63
Tabulka 15 <i>Vstupní údaje – daň ze staveb a jednotek</i>	66
Tabulka 16 <i>Daň z nemovitosti – Situace 1</i>	67
Tabulka 17 <i>Daň z nemovitosti – Situace 2</i>	68
Tabulka 18 <i>Daň z nemovitosti – Situace 3</i>	68
Tabulka 19 <i>Průzkum výše poplatku ze psů</i>	69
Tabulka 20 <i>Poplatek ze psů – Situace 1</i>	70
Tabulka 21 <i>Poplatek ze psů – Situace 2</i>	70
Tabulka 22 <i>SWOT Analýza</i>	71

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 <i>Struktura obecních příjmů v letech 2010-2015</i>	39
Graf 2 <i>Příjmy z daně z nemovitosti</i>	41
Graf 3 <i>Příjmy z daně z příjmů FO ze závislé činnosti</i>	42
Graf 4 <i>Příjmy z daně z příjmů FO ze SVČ</i>	43
Graf 5 <i>Vývoj výnosů daně z příjmů u fyzických osob z příznání</i>	44
Graf 6 <i>Příjmy z daně z příjmů FO z kapitálových výnosů</i>	45
Graf 7 <i>Příjmy z daně z příjmů právnických osob</i>	46
Graf 8 <i>Příjmy z daně z příjmů právnických osob za obce</i>	47
Graf 9 <i>Příjmy z DPH</i>	48
Graf 10 <i>Příjmy ze sdílených daní v letech 2010 – 2015</i>	49
Graf 11 <i>Příjmy ze správních poplatků</i>	54
Graf 12 <i>Meziroční vývoj rozpočtu</i>	57